

تحلیل جامعه‌شناختی نوع نگرش و رفتار زنان متأهل دارای روابط

فرازناشویی نسبت به این نوع روابط

۲۱۱

مقدمه: هدف از این تحقیق بررسی نوع نگرش و رفتار زنان متأهل دارای روابط فرازنشویی از دیدگاه نظریه انتخاب عقلانی است.

روش: روش پژوهش پیمایش و ابزار جمع‌آوری داده‌ها، پرسشنامه بود. اعتبار ابزار تحقیق از طریق اعتبار محتوا و پایایی آن با آلفای کرونباخ تأیید شد. جمعیت تحقیق را ۸۷ نفر از زنان متأهل شهرهای بهشهر، بابل و بابلسر در سال ۱۴۰۰ تشکیل داده‌اند که دارای روابط فرازنشویی بوده‌اند. چارچوب نظری، نظریه انتخاب عقلانی و متغیرهای مستقل تحقیق، برگرفته از این نظریه بود. روش نمونه‌گیری غیراحتمالی از نوع گلوله‌برفی بود. نوع نگرش به روابط فرازنشویی در سه بعد شناختی، عاطفی و نیت رفتاری بررسی شد.

یافته‌ها: ۳۵/۶ درصد زنان نگرش میانه، ۳۳/۳ درصد نگرش مثبت و ۳۱ درصد نگرش منفی نسبت به روابط فرازنشویی دارند. از میان متغیرهای نظریه انتخاب عقلانی، متغیرهای لذت-هیجان و نیاز منفعت‌گرایانه رابطه معناداری با نگرش به این روابط داشتند. نتایج همبستگی نیمه‌تفکیکی نشان داد بعد از کنترل اثر سایر متغیرهای مستقل از روی هر متغیر مستقل رابطه کمتر شد. متغیرهای مستقل تحقیق توانستند ۷۲/۶ درصد تغییرات متغیر وابسته رفتار فرازنشویی و ۵۰/۳ درصد تغییرات متغیر وابسته نوع نگرش به روابط فرازنشویی را تبیین کنند.

بحث: معنادار شدن متغیر لذت-هیجان یعنی با افزایش انگیزه لذت و هیجان، کنجکاوی، آزادی و ماجراجویی در روابط جدید، نگرش مثبت زنان متأهل به روابط فرازنشویی افزایش یافته و ارتکاب رفتار فرازنشویی بیشتر می‌شود. همچنین با توجه به معناداری متغیر نیاز منفعت‌گرایانه، هرچه هزینه‌های روابط فرازنشویی کم‌تر از منافع آن بوده و هزینه‌ها درازمدت و کم اثر باشند، احتمال ارتکاب آن افزایش می‌یابد. بررسی و تبیین نوع نگرش به روابط فرازنشویی و میزان رفتار فرازنشویی در میان زنان متأهل دارای روابط فرازنشویی در پرتو نظریه انتخاب عقلانی از جمله نوآوریهای این تحقیق است.

۱- اکبر علیوردی‌نیا

دکتر جامعه‌شناس، گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران. (نویسنده مسئول).

<aliverdina@umz.ac.ir>

۲- محمداسماعیل ریاحی

دکتر جامعه‌شناس، گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

۳- مریم مددی

کارشناس ارشد جامعه‌شناسی، گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

۴- فاطمه جلیلی

دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی مسائل اجتماعی ایران، گروه علوم اجتماعی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران.

واژه‌های کلیدی:

انتخاب عقلانی، خانواده، روابط فرازنشویی، رفتار فرازنشویی، زنان متأهل، نگرش

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۴/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۸/۱۷

Sociological Analysis of the Type of attitude and behavior of Married Women with Extramarital Relationships toward Such Relationships

- ▶ **1. Akbar Aliverdinia**
Ph.D. in sociology,
Department of Social Sciences,
Faculty of Humanities,
Mazandaran University,
Babolsar, Iran,
(corresponding author)
<aliverdinia@umz.ac.ir>
- ▶ **2. Mohammad Esmail Riahi**
Ph.D. in sociology,
Department of Social
Sciences, Faculty of
Humanities, Mazandaran
University, Babolsar, Iran.
- ▶ **3. Maryam Madadi**
M.A. in Sociology,
Department of Social
Sciences, Faculty of
Humanities, Mazandaran
University, Babolsar, Iran.
- ▶ **4. Fateme Jalili**
Ph.D. student in sociology
of Social Problems in
Iran, Department of Social
Sciences, Faculty of
Humanities, Mazandaran
University, Babolsar, Iran

Key words:

Attitude, Extramarital relations, Extramarital behavior, Family, Married women, Rational choice

Received: 2023/07/18

Accepted: 2023/11/18

Introduction: The purpose of this research study is to investigate the type of attitude and behavior of married women having experienced extramarital relationships from the perspective of rational choice theory.

Method: The research method was a survey and the data collection tool was a questionnaire. The validity of the research tool was confirmed through content validity, and its reliability was confirmed with Cronbach's alpha. The research population consisted of 87 married women from Behshahr, Babol, and Babolsar cities in 2021 who had extramarital relationships. The theoretical framework and the independent variables of the research were derived from the Rational Choice Theory. The non-random sampling method was snowballing type. The type of attitude towards extramarital relationships was investigated in three cognitive, emotional, and behavioral intention dimensions.

Findings: The results of the research showed that 35.6% of the respondents were found to have an average attitude, 33.3% were found to hold a positive attitude, and 31% appeared to have negative attitude towards extramarital relationships. among the variables of the theory of rational choice, the variables of pleasure-excitement and utilitarian need had a significant relationship. The semi-separate correlation results showed that after controlling the effect of other independent variables on each independent variable. The independent variables of the research were able to explain 72.6% of the changes in the dependent variable of extramarital behavior and 50.3% of the changes in the dependent variable of attitude towards extramarital relationships.

Discussion: The meaningfulness of the pleasure-excitement variable means that by increasing the motivation of pleasure and excitement, curiosity, freedom, and adventure in new relationships, the positive attitude of married women towards extramarital relationships increases and the commission of extramarital behavior increases as well. Also, the significance of the utilitarian need variable means that if the costs of extramarital relations are less than its benefits and the costs are long-term and ineffective, the probability of committing it increases. Examining and explaining the attitude towards extramarital relationships and extramarital behavior based on the choice theory is one of the innovations of this research.

Citation: Aliverdinia A, Riahi M E, Madadi M, Jalili F. (2023). Sociological analysis of the type of attitude and behavior of married women with extramarital relationships toward extramarital relationships. *refahj*. 23(90), 211-258.

URL: <http://refahj.uswr.ac.ir/article-1-4233-fa.html>

Extended Abstract

Introduction

The family is the oldest human institution and the main transmitter of social and cultural beliefs. Many changes in the larger social system are rooted in the family. The change in the institution of the family is universal and exists in other societies in addition to Western societies. According to some theorists, the root of the changes in the family institution in the last few decades is the sexual revolution of the late 1960s in European and American countries which, as a result, caused the spread of extramarital and extramarital relationships. The reasons for the increase in extramarital relationships are the equality of the roles of men and women, the employment of women and the expansion of standards of sexual behavior such as contraception. Extramarital relationship is a hidden sexual, romantic or emotional relationship in a married person, in which the person violates the commitment of the marital relationship by engaging in that relationship. The purpose of this study is to investigate the type of attitude of married women towards extramarital relationships and extramarital behavior. Attempts have been made in this study to check whether it is possible to explain the attitude and behavior of married women who have extramarital affairs with the Theory of Rational Choice?

Method

The research method of this study was a survey and the data collection tool was a questionnaire. The research population consisted of 87 married women from the cities of Behshahr, Babol and Babolsar in 2021 who had extramarital relationships. The sampling method was non-random and snowball. The validity of the measurement tool was confirmed with face and content validity, and Cronbach's alpha coefficient was used to measure the reliability of the scales related to independent and dependent variables in this research. SPSS software was also used for data analysis. In this research, the type of attitude towards extramarital relationships and extramarital behavior as dependent variables; the variables of attachment, investment, opportunity, punishment, moral beliefs, self-control, utilitarian need and pleasure-excitement were considered as independent variables.

Findings

The results of the frequency distribution table show that in general, 31% of the research respondents had a negative attitude towards extramarital relationships, 35.6% of the respondents had an average attitude, and 33.3% of the respondents had a positive attitude.

Table 1: Multiple regression model for the dependent variable of type of attitude towards extramarital relationships

The independent variables	B	Beta	T	Sig	Correlation			Collinearity Statistics	
					zero order Correlation	Partial Correlation	Semi partial Correlation	inflation factor variance	Tolerance
attachment	-0/198	-0/065	-0/776	0/440	-0/099	-0/088	-0/062	0/914	1/094
investment	-0/252	-0/048	-0/562	0/576	-0/042	-0/063	-0/045	0/863	1/158
opportunity	-0/492	-0/100	-1/216	0/228	-0/091	-0/136	-0/097	0/946	1/057
punishment	-0/335	-0/119	-1/309	0/194	-0/228	-0/147	-0/104	0/771	1/297
moral beliefs	0/142	0/030	0/330	0/742	-0/032	0/037	0/026	0/771	1/297
self-control	-0/014	-0/003	-0/038	0/970	-0/042	-0/004	-0/003	0/926	1/080
pleasure-excitement	1/286	0/468	3/438	0/001*	0/676	0/363	0/274	0/343	2/912
utilitarian need	0/479	0/242	1/810	0/074	0/588	0/201	0/144	0/355	2/813
Correlation coefficient (R) 0/709	Coefficient of determination 0/(R2) 503		R2(adj) 0/452		F 9/867		Sig 0/000		

According to the above table, the correlation coefficient (R) of the independent variables with the dependent variable is 0.709, which shows a relatively strong correlation. The coefficient of determination (R²) is 0.503 and the adjusted coefficient of determination is 0.452, that is, the independent variables of the research were able to explain the changes in the dependent variable of attitude towards extramarital relations by about 50.3%. The results of the regression coefficients also show that among the independent variables, only the pleasure-excitement variable has a significance level of 0.001, which is smaller than the significance level of 0.01 And it can be said with 99% certainty that this variable had a significant impact on the attitude towards extramarital relationships among women.

Table 2: Multiple regression model for the dependent variable of extramarital behavior

Independent variables	B	Beta	T	Sig	Correlation			Collinearity Statistics	
					Cor-zero order relation	Partial Correlation	Semi Partial Correlation	variance inflation factor	Tolerance
attachment	-0/051	-0/116	-1/873	0/065	-0/132	-0/207	-0/111	1/094	0/914
investment	-0/060	-0/079	-1/245	0/217	-0/063	-0/140	-0/074	1/158	0/863
opportunity	-0/065	-0/091	-1/498	0/138	-0/091	-0/167	-0/089	1/057	0/946
punishment	-0/011	-0/028	-0/415	0/680	-0/165	-0/047	-0/025	1/297	0/771
moral beliefs	-0/031	-0/045	-0/669	0/506	-0/096	-0/076	-0/040	1/297	0/771
self-control	0/017	0/025	0/413	0/681	-0/019	0/047	0/024	1/080	0/926
pleasu-re-excitement	0/176	0/441	4/365	0/000	0/782	0/443	0/259	2/912	0/343
utilitarian need	0/128	0/446	4/487	0/000	0/771	0/453	0/266	2/813	0/355
Correlation coefficient (R)	Coefficient of determination (R ²)		R ² (adj)		F		Sig		
0/852	0/726		0/697		25/849		0/000		

As can be seen in Table No. 2, the correlation coefficient of the independent variables with the extramarital behavior variable is 0.852, which shows a high correlation coefficient. The coefficient of determination is 0.726 and the adjusted coefficient of determination is 0.697, which shows that the independent variables were able to explain the changes in the dependent variable of extramarital behavior by 72.6%. And the explanatory power of independent variables in explaining this problem has been high. Also, among the independent research variables, pleasure-excitement variables with a significance level of 0.000 And the utilitarian need variable with a significance level of 0.000 has a significant effect on the dependent variable of extramarital behavior. The significance level of these variables is smaller than the significance level of 0.01, so it can be said with 99% confidence that these variables are effective on extramarital behavior. The semi-separate correlation results showed that after controlling the effect of other independent variables on the pleasure-excitement independent variable, it was equal to 0.259 and for the utilitarian need variable it was equal to 0.266

Discussion

Among the eight hypotheses that were considered in this research, the hypotheses: attachment, investment, opportunity, punishment, moral beliefs, and self-control were rejected, and the pleasure-excitement and utilitarian need hypotheses were confirmed. The results of the seventh hypothesis of the research confirmed the existence of a direct and meaningful relationship between pleasure-excitement and the attitude of married women with extramarital relationships towards extramarital relationships. According to the theory of rational choice, the explanation of a deviant behavior is based on the benefits obtained from committing it. When the rewards are greater than the costs, criminal behavior is chosen. Benefits are not only material or economic, but also include the acquisition of psychological pleasures such as excitement and pleasure. The high excitement of a behavior increases the probability of committing it. According to the Theory of Rational Choice, crime prevention is based on reducing the opportunities and attractiveness of certain crimes. The results of the eighth hypothesis test of the research indicate the existence of a direct and meaningful relationship between utilitarian needs and the level of extramarital behavior of married women with extramarital rela-

tionships. The reason for choice and decision-making is the focus of the rational choice approach, and its assumption is that when a person is committing a crime, he seeks to increase the benefits of committing a crime for himself. According to the characteristics of the investigated crime (extra-marital relationships), social approval, social relationship, social belonging, social support, and comfort relief were considered for the variable of utilitarian needs. According to the findings, as social utilitarian needs (such as the need for respect, approval, relationship, attention and support from friends) and psychological (such as the need for comfort and pain relief) increase, the more likely they are to commit extramarital behavior. It is effective to provide and implement preventive measures and solutions in this direction to control the opportunity to commit crime.

Ethical Considerations

Authors' contributions

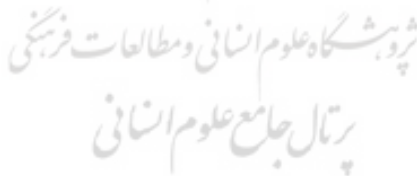
All authors participated in the research. Also, all the participants participated in the research with their consent and the authors assured them that the results of the research will be confidential.

Funding

This article was not financially supported.

conflict of interest

There is no conflict of interest between the authors of the article.

مقدمه

خانواده قدیمی‌ترین نهاد بشری است و بیشترین تعامل را بین حوزه خصوصی و اجتماعی افراد دارد و نیز انتقال‌دهنده اصلی باورهای اجتماعی و فرهنگی است که می‌تواند بر تغییر و دگرگونی سایر نهادهای جامعه تأثیر فراوانی بگذارد (باو و فرناندز، ۲۰۲۱). در برنامه توسعه سازمان ملل متحد (۱۹۹۸)، خانواده همچون میدان کنشی توصیف شده است که اغلب ابعاد اساسی امنیت انسانی همچون فرآیندهای بازتولید جسمانی شخصی و یکپارچگی اجتماعی در آن تعریف می‌شود. در این خصوص خانواده را همچون «کوره تغییر» تلقی کرده است؛ چراکه بسیاری از تحولات نظام اجتماعی بزرگ‌تر ریشه در خانواده دارد و با یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های هر نظام اجتماعی یعنی یکپارچگی اجتماعی ارتباطی تنگاتنگ دارد. از نظر محافظه‌کاران اجتماعی، تغییرات به وجود آمده در خانواده در مجموع پدیده‌ای منفی است و فروپاشی خانواده به سقوط گسترده ارزشهای اخلاقی و تفوق ارزشهای ناسالم مثل فردگرایی خودخواهانه به ارزشهای سنتی همچون مسئولیت‌پذیری و تعهد خواهد انجامید. از نظر آنها هدف اصلی سیاستهای اجتماعی باید حفاظت از خانواده سنتی در مقابل این تغییرات باشد. در مقابل، ترقی خواهان اجتماعی، فروپاشی خانواده را رد کرده و بر این باورند که باید گذار به تنوع و پیدایش الگوهای جدید خانواده را پذیرفت. از نظر آنها مفهوم خانواده یک سازه اجتماعی پویا است که هم باعث تغییر است و هم به وسیله تحولات گسترده اجتماعی دگرگون می‌شود (جنادله و رهنما، ۲۰۱۴).

جهانی شدن فرهنگ، موجب تغییرات بنیادین در نظام فرهنگی و روابط اجتماعی می‌شود (زاهد زاهدانی و کاوه، ۲۰۱۸). خانواده به عنوان یک سازه اجتماعی که خصیلتی غیرخنثی، تحول‌پذیر و سیال دارد در معرض این تغییرات بنیادین قرار دارد. به نظر می‌رسد گستره این

1. Bau and Fernandez
2. The Globalization of Culture

تحول‌پذیری در تمام ابعاد و زوایای ساختی کارکرد خانواده نمایان است. با توجه به تغییرات شتاب‌زده‌ای که در جوامع مختلف از لحاظ صنعتی شدن، دگرگونی ساختاری و جمعیتی، گسترش شهرنشینی، تحولات ارزشی و غیره مشاهده می‌شود، دگرگونی خانواده منحصر به جامعه یا جوامعی خاص نبوده و همان‌گونه که گیذنز^۱ (۱۹۸۹)، اشاره می‌کند یک مسئله جهانی است. چنین تغییراتی در خانواده بعد جهانی دارد و علاوه بر جوامع غربی، در سایر جوامع نیز از گستره و شتاب چشمگیر برخوردار است.

سونامی جهانی شدن، تنها چند دهه زمان نیاز داشت تا تبعات تغییرات خانواده، در مقیاس جهانی را به درون ایران نیز برساند. تغییرات مذکور، سبب شد تا پدیده‌هایی که پیش‌تر چندان بروز عینی و آشکاری نداشتند، امروزه به مسئله‌ای اجتماعی تبدیل شوند. یکی از این پدیده‌ها، تمایلات جنسی به شیوه مدرن است. نیاز جنسی از دیرباز تاکنون یکی از مباحث مهم انسانی بوده و با درگیرکردن ذهن بشر در همه دوره‌های تاریخ، رفتار او را تحت‌تأثیر قرارداد است. اما نکته شایان توجه، دگرگونی نگرش به رابطه جنسی در سالیان اخیر است (زاهد زاهدانی و کاوه، ۲۰۱۸).

آنچه امروزه دوستی دختر و پسر را در جامعه ایران به مسئله اجتماعی تبدیل کرده، تعارض بین نگرشهای مذهبی و سنتی از یک‌سو و نگرشهای جدید از سوی دیگر است. نگرش اول، خواهان مرزبندی جنسیتی و رعایت قواعد و مقررات مرتبط با تعاملات جنسی است و می‌کوشد روابط دو جنس را به پیش از ازدواج محدود کند؛ اما نگرش دومی که حاصل تعامل با فرهنگهای دیگر به‌خصوص فرهنگهای غربی، غیردینی و مانند آنهاست، این حساسیت را نشان نمی‌دهد. اشاعه این رفتارهای اجتماعی می‌تواند به دگرگونی ارزش در جامعه و رابطه پذیرفته‌شده بین دو جنس در جامعه ایران منجر شود و نظام خانواده و ازدواج را تهدید کند. به باور برخی از نظریه‌پردازان ریشه‌های تحول نهاد خانواده در چند دهه اخیر

1. Giddens

را باید در انقلاب جنسی^۱ اواخر دهه ۱۹۶۰ در کشورهای اروپایی و آمریکایی جستجو کرد (زاهد زاهدانی و کاوه، ۲۰۱۸).

علت افزایش روابط خارج از ازدواج را تئودور ان. فردیناند^۲ به خوبی توضیح داده است: بخش عمده‌ای از انقلاب رفتار جنسی در آمریکا را می‌توان به دو تغییر اساسی در ساختار اجتماعی آمریکا نسبت داد. اول، بخش بسیار بزرگی از طبقات متوسط و بالا اکنون در معرض یک محیط اجتماعی یعنی دانشگاه قرار دارند. عامل دوم رشد فوق‌العاده طبقات متوسط در ساختار اجتماعی آمریکاست. از این رو، طبقات متوسط که جمعیت عمده مردم آمریکا را شامل می‌شدند، با تغییر نگرش و ارزیابی خود از تمایلات جنسی، یک انقلاب جنسی ایجاد کرده‌اند (الیس^۳، ۱۹۷۲).

عواملی نشان می‌دهد که احتمالاً علل افزایش میزان روابط فرازنشویی در زنان متأهل عبارتند از: ۱- برابری فزاینده نقشهای مرد و زن در زندگی اجتماعی و اقتصادی؛ ۲- اشتغال زنان در خارج از خانه که این فرصت را برای آنان فراهم می‌کند و ۳- حرکت به سوی یک استاندارد واحد برای رفتار جنسی که با عوامل بسیاری ممکن شده است که یکی از آنها روشهای جدیدتر پیشگیری از بارداری است (ویل^۴، ۱۹۷۵).

در مورد میزان تأثیر انقلاب جنسی در آمریکا بر رفتار زنان، مشاهده شد که ۲/۶ درصد از زنان ۳۰ ساله نسل قبل از انقلاب جنسی و ۲۲/۴ درصد از زنان بعد از انقلاب جنسی گفتند که تا ۳۰ سالگی ۵ شریک جنسی یا بیشتر داشته‌اند. در مورد مردان این میزان به ترتیب ۳۸ درصد و ۴۹ درصد بوده است (رستگار، ۲۰۱۳).

کلمنتس و سوئسن^۵ (۲۰۰۰) معتقدند که وفاداری و تعهد از عناصر مهم در پایداری ازدواج هستند که به طور خلاصه معیار تعهد می‌تواند این‌گونه باشد که تعهد فرد نسبت

1. Sexual Revolution
4. Weil

2. Ferdinand
5. Clements and Cwensen

3. Ellis

به همسر به‌عنوان یک شخص به دلیل ویژگی‌های منحصر به فرد تعریف شود (کلمنتس و سوئسن، ۲۰۰۰). در زندگی زناشویی امید ایجاد احساس تعلق وجود دارد و تعهد^۱ و وفاداری حاصل از آن احساس امنیت و ثبات به ارمغان می‌آورد. اگرچه ازدواج فرصت تجارب رشدی مانند مصاحبت، تعامل باز و حمایت را فراهم می‌کند اما همواره این چنین نیست و با اینکه اکثریت قریب به اتفاق اعضای جامعه انتظار دارند که افراد در روابط متعهدانه از نظر جنسی و عاطفی وفادار باشند، اما این نگرش باعث نمی‌شود که افراد در محدوده ازدواج دست به فریبکاری زنند (افشاری کاشانیان و همکاران، ۲۰۱۹).

اهمیت اجتماعی و آثار نامطلوب موضوع روابط خارج از چارچوب بین دو شریک جنسی سبب شده مفاهیم متمایزی از جمله «روابط فرازنشویی»^۲، «زنا»^۳ و «خیانت»^۴ در ادبیات علمی برای توصیف این پدیده اجتماعی شکل بگیرد که در ادامه به آنها اشاره می‌کنیم. خیانت به‌طور تاریخی به هرگونه رابطه جنسی خارج از ازدواج یکی از زوجین اطلاق می‌شود اما اخیراً این مفهوم گسترده‌تر شده و هرگونه نقض انتظارات مورد توافق دوجانبه پیرامون صمیمیت عاطفی یا فیزیکی را دربرمی‌گیرد (ماهامبری^۵، ۲۰۲۰).

بر اساس تعریف بیان‌شده در دیکشنری آکسفورد مفهوم خیانت محدود به ازدواج نبوده و هر نوع بی‌وفایی^۶ به شریک^۷ را شامل می‌شود (دیکشنری آکسفورد^۸، ۲۰۲۳). این در حالی است که «روابط فرازنشویی» به‌عنوان یک رابطه پنهان جنسی، عاشقانه یا عاطفی در یک فرد مزدوج تعریف می‌شود که فرد با درگیر شدن در آن رابطه، تعهد رابطه زناشویی را نقض می‌کند (جنفریو^۹، ۲۰۰۹). مفهوم «زنا» نیز منحصراً به رابطه جنسی یک فرد متأهل با فرد دیگری که همسر او نیست اشاره دارد (دیکشنری مریام وبستر^{۱۰}، ۲۰۲۳)؛ بنابراین در موضوع

1. Commitment

4. infidelity

7. partner

10. Merriam Webster Dictionary

2. Extramarital Relationships

5. Mahambrey

8. oxford Dictionary

3. adultery

6. being unfaithful

9. Jeanfreau

روابط فرازنشویی مفهوم خانواده در مرکز توجه قرار داشته و هرگونه رابطه جنسی یا عاطفی مخفیانه و خارج از رابطه زنشویی که تهدیدی برای بقای زندگی زنشویی باشد را مدنظر قرار می‌دهد.

«تعهد زنشویی» یکی از اصلی‌ترین ارزشهای مرتبط با نظام خانواده است که از دیرباز مورد تأکید بوده، اما امروزه به دلایل مختلف کمرنگ شده و محققان حوزه خانواده از گسترش آن چیزی که «روابط فرازنشویی» می‌نامند، صحبت می‌کنند و نسبت به پیامدهای نامطلوب آن برای ثبات زنشویی هشدار می‌دهند (فیروزجائیان و قدیری، ۲۰۱۷).

در سالهای ۱۹۴۸ و ۱۹۵۳، آلفرد کینزی^۱ و همکارانش اولین داده‌های شیوع خیانت را جمع‌آوری کردند (کینزی آن را رابطه خارج از ازدواج نامید) و دریافت که از ۳۰۸۸ مرد و ۲۰۰۰ زن، به ترتیب ۵۰ درصد مردان و ۲۶ درصد زنان خیانت خود را گزارش کردند (کمبل^۲، ۲۰۰۹).

در آسیا آمارها نشانگر افزایش روابط فرازنشویی هستند. در تحقیقی که توسط ژانگ^۳ و همکاران (۲۰۲۱) در چین انجام شد داده‌های روابط فرازنشویی جنسی از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ بررسی شد. نتایج تحقیق نشان داد در سال ۲۰۰۰ میزان بروز روابط فرازنشویی جنسی در مردان ۹/۱۲ درصد و در میان زنان ۴/۷ درصد بود که تفاوت جنسیتی ۲/۸ درصدی بیشتر مردان را نشان می‌دهد. از آن زمان، میزان شیوع روابط فرازنشویی جنسی در مردان و زنان در حال افزایش است.

در سال ۲۰۱۵، شیوع روابط فرازنشویی جنسی در بین مردان به ۴/۳۳ درصد رسیده بود که نشان می‌دهد به‌طور متوسط از هر سه مرد متأهل، یک نفر تجربه روابط فرازنشویی جنسی را داشته است. برای زنان متأهل نیز، شیوع روابط فرازنشویی جنسی افزایش یافته

1. Alfred Kinsey

2. Campbell

3. Yueyun Zhang a, Xin Wang and Suiming Pan

است، به طوری که از ۴.۷ درصد در سال ۲۰۰۰ به ۱۱.۴ درصد در سال ۲۰۱۵ رسیده است (ژانگ^۱ و همکاران، ۲۰۲۱). هنوز هیچ آماری درباره میزان شیوع روابط فرازنشویی در ایران منتشر نشده است؛ اما بعضی از تحقیقات به صورت مستقیم و غیرمستقیم به این موضوع اشاره کرده‌اند. به عنوان مثال، مشاهده میدانی در جریان مصاحبه‌های مددکاری اجتماعی با زوجین متقاضی طلاق نشان می‌دهد ۶۰ درصد درخواستها مربوط به روابط فرازنشویی است (مایلی و همکاران، ۲۰۱۹).

همچنین بیشترین قتل‌های خانگی که ۳۰ درصد است، مربوط به زنانی است که به دلیل روابط نامشروع و یا سوءظن، توسط همسر خود به قتل رسیده‌اند. از سوی دیگر ۲۲ درصد از قتل‌های خانگی، مربوط به قتل مردانی است که توسط همسر خود به قتل رسیده‌اند که در ۴۰ درصد این موارد، همسر با همدستی معشوق خود، این کار را انجام داده است. بر اساس آمار منتشر شده از سوی سازمان بهزیستی در سال ۱۳۸۷، ۳۳ درصد از مردانی که خیانت ایشان در ازدواج به اثبات رسیده است با خشونت، حمله ناگهانی و یا تهدید به قتل از سوی همسران خود مواجه شده‌اند (افشاری کرمانی و همکاران، ۲۰۲۲). به همین دلیل، روابط فرازنشویی از جمله مسائل مهمی است که در دهه‌های اخیر پیشرفت چشمگیری داشته است که در این تحقیق به بحث درباره آن پرداخته می‌شود.

آمار ارائه شده حاکی از اهمیت موضوع روابط فرازنشویی و آثار نامطلوب آن در جهان و ایران است و از آنجاکه پژوهش‌های کمی این موضوع را از دیدگاه جامعه‌شناسی بررسی کرده‌اند بیانگر نیاز به انجام پژوهش‌های بیشتر در این زمینه به چشم می‌خورد. هدف پژوهش حاضر، بررسی وضعیت نوع نگرش زنان متأهل دارای روابط فرازنشویی نسبت به روابط فرازنشویی و رفتار فرازنشویی آنان است. افزون بر آن، این پژوهش به دنبال بررسی

---

1. Zhang

جامعه‌شناختی رابطه بین متغیرهای مبتنی بر نظریه انتخاب عقلانی^۱ با نوع نگرش و رفتار زنان متأهل دارای روابط فرازنشویی و نیز تبیین آن از دیدگاه نظریه انتخاب عقلانی است. این تحقیق در نظر دارد بررسی کند که آیا می‌توان نوع نگرش زنان متأهل دارای روابط فرازنشویی نسبت به این روابط و رفتار فرازنشویانه آنها را در پرتو نظریه انتخاب عقلانی تبیین کرد؟

پیشینه تجربی

مطالعه تحقیقات گذشته داخلی نشان می‌دهد روابط فرازنشویی از موضوعاتی است که اخیراً بدان توجه شده است و هر تحقیقی سعی دارد از یک زاویه خاص به این موضوع بپردازد. بعضی از تحقیقات به بررسی نوع نگرش افراد به رابطه فرازنشویی معطوف شده‌اند (سیدعلی‌تبار و همکاران، ۲۰۱۵؛ فرج‌پورنیری، ۲۰۱۸)، برخی تحقیقات به عوامل مؤثر بر شکل‌گیری این پدیده پرداخته‌اند (شیردل، ۲۰۰۶؛ فتحی و همکاران، ۲۰۱۴؛ پنجه‌بند و عنایت، ۲۰۱۶؛ حبیبی عسگرآباد و حاجی‌حیدری، ۲۰۱۵؛ شرف‌الدین و صالحی‌زاده، ۲۰۱۵؛ ایدر و مردانی، ۲۰۱۷؛ فیروزجائیان و قدیری، ۲۰۱۷؛ محمدمیرزایی و همکاران، ۲۰۱۸؛ غفوریان نوروزی و همکاران، ۲۰۱۹؛ زمانی زارچی و همکاران، ۲۰۱۹؛ جمالی و همکاران، ۲۰۲۰؛ فولادیان و همکاران، ۲۰۲۰؛ زمردیان و اکبری، ۲۰۲۱؛ کنعانی و علیجانی، ۲۰۲۲؛ تاج‌بخش، ۲۰۲۱؛ افشاری و همکاران، ۲۰۲۲).

از این میان برخی پژوهشها بر عوامل اجتماعی مؤثر بر پیدایش روابط فرازنشویی تأکید داشته‌اند (کریمی و همکاران، ۲۰۱۴؛ زینلی و اکبری، ۲۰۱۴؛ اجتهادی و واحدی، ۲۰۱۷؛ غفوریان نوروزی و همکاران، ۲۰۱۸). بعضی پژوهشها نیز به‌طور خاص نقش رسانه‌ها را در پیدایش این پدیده بررسی کرده‌اند (عبدالملکی و همکاران، ۲۰۱۵؛ باستانی و کرمانیها،

1. Rational Choice Theory (RCT)

۲۰۱۷؛ عجم، ۲۰۱۶؛ افشانی و همکاران، ۲۰۱۷). بعضی تحقیقات نیز به نقش عوامل فردی و بین فردی توجه کرده‌اند (کرمی و همکاران، ۲۰۱۴؛ ایدر و مردانی، ۲۰۱۷؛ حجت‌خواه و همکاران، ۲۰۱۷؛ غفوریان نوروزی و همکاران، ۲۰۱۹؛ محمدمیرزایی و همکاران، ۲۰۱۸؛ چوپانی و همکاران، ۲۰۱۹؛ مایلی و همکاران، ۲۰۱۹؛ بهدوست و همکاران، ۲۰۲۱).

از نظر محققان داخلی عواملی چون نارضایتی مردان از روابط عاطفی و عدم توانایی در حل تعارضات زناشویی، تنوع‌طلبی مردان به روابط غیرهمجنس خود، مشاهده فیلم‌های پورن، بالابودن سن دختران، فرار دختران از جو خانه پدری، مطلقه بودن زن، بدبین بودن مردان و تفاوت سنی زیاد مردان از زنان خود جزء دلایل گرایش مردان به روابط فرازناشویی است. در مقابل از دلایل گرایش زنان به روابط فرازناشویی، می‌توان به نارضایتی از روابط عاطفی و جنسی همسر، ناآگاهی از حقوق و تکالیف متقابل، اختلالات جنسی زوجین، استفاده از وسایل ارتباطات جمعی، ماهواره و شبکه‌های اجتماعی، یادگیری اجتماعی - آموختن خیانت یعنی تأثیر گروه همسالان بر فرد، عادی‌شدن این نوع روابط در خانواده، خشونت فیزیکی و کلامی شوهر، برآورده نکردن نیازهای عاطفی، جنسی، روانی و اقتصادی اشاره کرد.

از عوامل مؤثر بر مسئله روابط فرازناشویی یا نوع نگرش به روابط فرازناشویی در تحقیقات داخلی می‌توان به درآمد، تحصیلات، وضعیت اشتغال، تنوع‌طلبی، رضایت فرد، مقایسه اجتماعی، تعهد زناشویی، آنومی و بی‌هنجاری، ارضاء نیاز در روابط فرازناشویی، کیفیت جایگزین، سرمایه‌گذاری، کنترل اجتماعی، یادگیری اجتماعی، مصرف رسانه، سوءظن نسبت به وفاداری همسر و حس انتقام‌جویی، محل سکونت، فرهنگ شهروندی (مسئولیت‌پذیری، مشارکت‌جویی و قانون‌گرایی) اشاره کرد.

در مجموع در ایران پژوهش‌های اندکی در رابطه با بررسی نوع نگرش به روابط فرازناشویی از منظر جامعه‌شناختی انجام گرفته است. بخش عمده‌ای از پژوهش‌های مربوطه، از منظر

روانشناسی بالینی، روانشناسی عمومی، مشاوره و روان‌پزشکی به بررسی در این زمینه پرداخته‌اند. همچنین تحقیقی در زمینه نوع نگرش زنان متأهل نسبت به روابط فرازناسویی از دیدگاه انتخاب عقلانی یافت نشد.

بررسی تحقیقات خارجی نیز نشان می‌دهد که تعدادی از تحقیقات به بررسی نوع نگرش به این دسته روابط پرداخته‌اند (ویس و سلوسنیک^۱، ۱۹۸۱؛ گلاس و رایت^۲، ۱۹۹۲؛ وایتی^۳، ۲۰۰۳؛ لی و کاس^۴، ۲۰۰۷؛ وانگ و هسیونگ^۵، ۲۰۰۸؛ شرلی‌فلدمن و کافمن^۶، ۱۹۹۹؛ یو^۷ و همکاران، ۲۰۱۱؛ توپلودمیرتاش و فینچام^۸، ۲۰۱۸ و تاپا^۹ و همکاران، ۲۰۲۰). بعضی تحقیقات نیز به بررسی علل و زمینه‌های روابط فرازناسویی تأکید کرده‌اند (باس و شلکفورد^{۱۰}، ۱۹۹۷؛ آتکینز و باکوم^{۱۱}، ۲۰۰۱؛ مک آلیستر^{۱۲} و همکاران، ۲۰۰۵؛ جنفیو، ۲۰۰۹؛ مارتینز^{۱۳} و همکاران، ۲۰۱۶؛ ون هوف^{۱۴}، ۲۰۱۷؛ مونش^{۱۵}، ۲۰۱۸؛ شیرن^{۱۶} و همکاران، ۲۰۱۸ و یوان و ویزر^{۱۷}، ۲۰۱۹). سایر تحقیقات به ابعاد دیگر این پدیده مانند بررسی روابط فرازناسویی از نگاه دینی (میشل و اکچوکو^{۱۸}، ۲۰۱۴) و مؤلفه‌های روابط فرازناسویی (تامپسون^{۱۹}، ۱۹۸۴) پرداخته‌اند.

یافته‌های محققان خارجی حاکی از آن است که زوج‌هایی با رضایت کمتر از روابط جنسی، بیشتر درگیر روابط فرازناسویی می‌شوند؛ البته این امر در مردان بیشتر از زنان به چشم می‌خورد. همچنین از لحاظ اقتصادی هرچه درآمد نسبی مردان بیشتر باشد ارتکاب

1. Weis and Slosnerick
3. Whitty
5. Wang and Hsiung
7. Vu
9. Thapa
11. Atkins and Baucom
13. Martins
15. Munsch
17. Yuan and Weiser
19. Thompson

2. Glass and Wright
4. Lee and Koss
6. Shirley Feldman and Cauffman
8. Toplu-Demirtaş and Fincham
10. Buss and Shackelford
12. McAlister
14. Van Hooff
16. Scheeren
18. Michael and Okechukwu

خیانت در میان آنها بیشتر است و همچنین برای مردانی که وابستگی اقتصادی داشتند خیانت را توجیهی برای برقراری عدالت در روابط زناشویی‌شان می‌دانستند؛ و بیشتر مردان درگیر خیانت جنسی می‌شوند و همین‌طور آنها روابط جنسی آنلاین را نوعی فرار راحت از مشکلات زندگی در نظر می‌گیرند؛ ولی زنان بیشتر درگیر خیانت‌های عاطفی هستند. آنها دریافت نکردن توجه از شریک زندگی، نداشتن تفاهم در کارها، عدم تخصص در گفتمان در زمینه رابطه جنسی را عامل گرایش به خیانت می‌دانند.

با جستجو در تحقیقات خارجی می‌توان دید تحقیقات اندکی در حوزه زندگی زناشویی از نظریه انتخاب عقلانی بهره‌جسته‌اند (لیو^۱، ۲۰۰۰؛ الکسیپولوس^۲ و همکاران، ۲۰۲۰) اما تحقیقی با عنوان نوع نگرش زنان متأهل به روابط فرازنشویی از دیدگاه انتخاب عقلانی یافت نشد.

چارچوب نظری

نظریه انتخاب عقلانی فرآیند استدلالی را که توسط مجرمان دنبال می‌شود بررسی می‌کند. گزاره‌های اصلی در نظریه انتخاب عقلانی این است که افراد (۱) قبل از درگیر شدن در رفتار مجرمانه، هزینه‌ها یا پیامدهای جرم را در مقابل منافع جرم می‌سنجند و (۲) زمانی که پاداشها بر هزینه‌ها بیشتر باشد، رفتار مجرمانه را انتخاب می‌کنند. نظریه‌پردازان انتخاب عقلانی در خصوص هزینه‌ها به تحریم‌های رسمی (بازداشت، زندان و...) و غیررسمی (شرم، از دست دادن شغل و...) اشاره می‌کنند. مزایای جرم نیز می‌تواند ملموس (پول، دارایی) یا ناملموس (هیجان روانی، همراهی با همسالان) باشد (ویتو و ماحس^۳، ۲۰۱۵).

1. Liu
2. Alexopoulos
3. Vito and Maahs

ویژگیهای ساختاری انتخاب

کورنیش و کلارک^۱ مدعی بودند که هر جرم دارای یک فرآیند انتخاب‌سازی منحصربه‌فرد همراه با آن است (وینفری^۲، ۲۰۰۹). مطابق با رویکرد انتخاب عقلانی، هزینه‌ها و منافع جرم، صفات و ویژگیهای فردی را برنمی‌تابد، بلکه هم‌چنان‌که کورنیش و کلارک (۱۹۸۷) اذعان داشته‌اند، ویژگیهای ساختاری انتخاب هستند که این پدیده را تبیین می‌کند؛ بنابراین، نظریه‌گزینش عقلانی بیش از تمرکز روی خود مجرمان، بر انگیزه جرم مجرمان و تمرکز بر فرایندهای انتخاب برای ارتکاب جرم پافشاری می‌کنند. این فرایند به‌مثابه - ساختار انتخاب - شناخته‌شده که به‌عنوان پیوستگی فرصتها، هزینه‌ها و منافع دسترسی به انواع خاصی از جرم، تعریف شده است (کورنیش و کلارک، ۱۹۸۷).

دیدگاه انتخاب عقلانی ادعای می‌کند که جرم هم جرم‌محور و هم مجرم‌محور است. به‌عبارت‌دیگر، تصمیم‌گیری برای ارتکاب جرم، تحت‌تأثیر ویژگیهای جرم و مجرمان قرار می‌گیرد و محصول تعامل بین این دو است (کورنیش و کلارک، ۱۹۸۷). این واقعیت که یک جرم، مجرم‌محور است به این است که مجرمین صرفاً آدم اتوماتیک و بی‌اراده‌ای نیستند که بدون فکر کردن به نتایج کار خود و به‌صورت تصادفی، رفتارهای ضداجتماعی انجام دهند. قبل از تصمیم‌گیری برای ارتکاب جرم، افراد باید تصمیم بگیرند که آیا آنها خود، پیش‌شرط لازم برای یک عمل مجرمانه موفق را دارا هستند یا خیر؟ این تصمیم‌گیری ممکن است شامل ارزیابی موارد زیر باشد:

- آیا آنها دارای مهارتهای لازم برای ارتکاب جرم هستند؟ نیاز فوری آنها به پول یا سایر اشیاء باارزش، آیا جایگزین مالی قانونی برای جرم وجود دارد؟ مانند (شغل پردرآمد)، آیا آنها منابع و امکانات در دسترس برای ارتکاب جرم را دارند، ترس آنها از دستگیری و مجازات مورد انتظار، گزینه جایگزین اعمال مجرمانه (مانند فروش مواد مخدر) و توانایی

1. Cornish and Clarke

2. Winfrey

بدنی، از جمله سلامتی، قدرت و مهارت (سیگل، ۲۰۰۸).

این واقعیت که جرم، جرم‌محور است یعنی جرائم گوناگون ابزارهای متنوعی برای برآوردن نیازهای خاص خود در اختیار مجرمان می‌گذارد. اگر بخواهیم این نظر را به نتیجه‌گیری منطقی آن توسعه دهیم، مجرمان در عمل جرائم خاص خود را بر اساس ویژگی نیازها و مهارت‌های شخصی خود (مثلاً تجربه و یادگیری پیشین، پیش‌زمینه و نیازهای تعمیم‌یافته) و خصوصیات عمل مجرمانه (مثلاً نزدیکی به یک قربانی و میزان احتمال شدت مجازات) انتخاب می‌کند: در فرآیند شکل دادن به انتخاب، افراد مهارت‌ها و نیازهای خود را در پرتو ویژگی اختصاصی جرم ارزیابی می‌کنند (وینفری، ۲۰۰۹).

تعدادی از عوامل شخصیتی وجود دارند که افراد را در شرایط انتخاب جرم قرار می‌دهد. از جمله مهم‌ترین عوامل آنها می‌توان به فرصت‌های اقتصادی، یادگیری و تجربه و شناخت و دانش تکنیک‌های مجرمانه اشاره کرد (سیگل، ۲۰۰۸).

ساختار بندی جرم

تصمیم‌گیری مجرمانه نه تنها بر اساس ارزیابی نیازها و تواناییهای فردی، بلکه بر اساس ارزیابی عقلانی از واقعه مجرمانه نیز انجام می‌شود. باید در مورد اینکه چه چیزی، کجا، چه زمانی و چه کسی را مورد هدف قرار داد تصمیم‌گیری شود (سیگل، ۲۰۰۸). نظریه پردازان انتخاب عقلانی، تصمیم‌گیری را به دو حوزه تقسیم می‌کنند: تصمیمات درگیر شدن و تصمیمات حادثه‌ای. «تصمیمات درگیر شدن» آنهایی هستند که ضمن آن، در مورد اینکه باید در یک جرم درگیر شد، یک جرم را ادامه داد یا از یک جرم دست کشید، تصمیم گرفته می‌شود. این نوع تصمیمات در برآورد هزینه‌ها و منفعتها حالتی ابزاری دارند. نوع دیگر تصمیم‌گیری، «تصمیمات حادثه‌ای» هستند یعنی تصمیماتی که در آنها، تاکتیک‌های اجرایی

یک جرم (تقاضاها روی مجرم قرار دارد) تعیین می‌شوند. اگر تاکتیکها آسان باشند، تصمیم درگیر شدن، منفعتهای بالقوه می‌یابد. اگر تاکتیکها مشکل باشند، منفعتهای بالقوه خود را از دست می‌دهد (ویلیامز و مک شین، ۲۰۱۵). البته نباید فراموش کرد که جرم، فقط بدان خاطر که یک بزهکار با انگیزه ارتکاب جرم وجود دارد، روی نمی‌دهد. نظریه انتخاب عقلانی چنین می‌گوید که فرصت ارتکاب جرم باید وجود داشته باشد (والک لیت، ۲۰۰۷).

فرضیه‌ها

۱. بین میزان پیوستگی با میزان رفتار فرازنشویی و نوع نگرش زنان متأهل نسبت به روابط فرازنشویی رابطه معکوس وجود دارد.
۲. بین میزان سرمایه‌گذاری با میزان رفتار فرازنشویی و نوع نگرش زنان متأهل نسبت به روابط فرازنشویی رابطه معکوس وجود دارد.
۳. بین میزان فرصت با میزان رفتار فرازنشویی و نوع نگرش زنان متأهل نسبت به روابط فرازنشویی رابطه مستقیم وجود دارد.
۴. بین میزان مجازات با میزان رفتار فرازنشویی و نوع نگرش زنان متأهل نسبت به روابط فرازنشویی رابطه معکوس وجود دارد.
۵. بین میزان باورهای اخلاقی با میزان رفتار فرازنشویی و نوع نگرش زنان متأهل نسبت به روابط فرازنشویی رابطه معکوس وجود دارد.
۶. بین میزان خودکنترلی با میزان رفتار فرازنشویی و نوع نگرش زنان متأهل نسبت به روابط فرازنشویی رابطه معکوس وجود دارد.
۷. بین میزان هیجانات با میزان رفتار فرازنشویی و نوع نگرش زنان متأهل نسبت به روابط فرازنشویی رابطه مستقیم وجود دارد.

۸. بین میزان نیازهای منفعت‌گرایانه با میزان رفتار فرازنشویی و نوع نگرش زنان متأهل نسبت به روابط فرازنشویی رابطه مستقیم وجود دارد.

روش

روش تحقیق این پژوهش، پیمایش و از نوع مقطعی بوده و به منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه بهره گرفته شده است. جمعیت تحقیق را ۸۷ نفر از زنان متأهل شهرهای بهشهر، بابل و بابلسر در سال ۱۴۰۰ تشکیل داده‌اند که دارای روابط فرازنشویی بوده‌اند. روش نمونه‌گیری غیرتصادفی از نوع گلوله‌برفی بود. پرسشنامه طراحی شده بر اساس پیشینه نظری و تجربی، در اختیار صاحب‌نظران و کارشناسان مربوطه قرار داده شد و نظرات ایشان مورد ملاحظه قرار گرفته و پرسشنامه نهایی اصلاح و تدوین شده است. از این رو ابزار سنجش از اعتبار صوری و محتوایی کافی برخوردار است.

برای سنجش پایایی مقیاسهای مربوط به متغیرهای مستقل و وابسته در این پژوهش از ضریب آلفای کرونباخ بهره گرفته شد. همچنین واحد تحلیل در این پژوهش فرد و سطح تحلیل خرد است. در اینجا از تحلیل توصیفی با استفاده از داده‌های استخراج شده از پرسشنامه، جداول توزیع فراوانی، درصدها، جدول توافقی و محاسبه شاخصهای مرکزی و پراکندگی و از تحلیل رگرسیون و آزمونهای تفاوت میانگین نیز استفاده شده که با نرم‌افزار SPSS محاسبه شده‌اند.

سنجها

در این تحقیق مجموعاً از ده مفهوم اصلی استفاده شده است: نوع نگرش به روابط فرازنشویی و میزان رفتار فرازنشویی به‌عنوان متغیرهای وابسته؛ متغیرهای پیوستگی، سرمایه‌گذاری، فرصت، مجازات، باورهای اخلاقی، خودکنترلی، نیاز منفعت‌گرایانه و لذت-هیجان به‌عنوان متغیرهای مستقل در نظر گرفته شده است.

روابط فرازشوایی

روابط فرازشوایی طیف گسترده‌ای از رفتارها را شامل می‌شود. رفتارهایی مانند درگیر شدن در روابط جنسی یا شخص دیگری غیر از همسر (داشتن رابطه نامشروع)، رابطه جنسی (از طریق رایانه با استفاده از کلمات تحریک‌کننده جنسی)، مشاهده پورنوگرافی، درجات مختلف صمیمیت جنسی، مانند بوسیدن، نگاه داشتن دست و حتی صمیمیت عاطفی با شخص دیگر که به رابطه اولیه آسیب برساند را در برمی‌گیرد؛ بنابراین می‌توان هر رفتاری را که به نقض عهد و پیمان ازدواج میان دو نفر منجر شود تحت عنوان روابط فرازشوایی طبقه‌بندی کرد (هرتلین^۱ و همکاران، ۲۰۱۳).

مصادیق روابط فرازشوایی در این تحقیق عبارتند از: رابطه تلفنی، رابطه پیامکی، رابطه از طریق فضای مجازی، قرار گذاشتن در بیرون از منزل برای رفتن به کافی‌شاپ، رستوران و مراکز تفریحی، نوازش کردن و بوسیدن، دیدن پورنوگرافی و رابطه جنسی.

متغیرهای وابسته

نوع نگرش به روابط فرازشوایی

نگرش^۲ یک تمایل روان‌شناختی است که از طریق ارزیابی میزان مطلوبیت یا عدم مطلوبیت یک پدیده خاص اظهار می‌شود. این ارزیابی به تمام ابعاد پاسخ ارزیابی‌کننده یعنی ابعاد شناختی، عاطفی و نیت رفتاری دلالت دارد (ایگلی و چایکن^۳، ۱۹۹۸). روی هم‌رفته تعریف سه عنصری نگرش تعریفی است که بیشتر روان‌شناسان اجتماعی روی آن اتفاق نظر دارند. عنصر شناختی شامل اعتقادات و باورهای شخص درباره یک شیء یا اندیشه است. عنصر احساسی یا عاطفی آن است که معمولاً نوعی احساس عاطفی با باورهای ما پیوند

1. Hertlein
2. Attitude
3. Eagly and Chaiken

دارد و تمایل به عمل، آمادگی برای پاسخگویی به شیوه‌های خاص اطلاق می‌شود (کریمی، ۱۹۹۵). مقیاس نوع نگرش به روابط فرازنشویی مبتنی بر تحقیقات پیشین (علی‌وردی‌نیا و همکاران، ۲۰۲۳) است. این مقیاس دارای ۳ بعد شناختی، عاطفی، نیت رفتاری و مشتمل بر ۲۷ گویه به صورت طیف لیکرت (کاملاً موافقم، موافقم، نه موافق نه مخالف، مخالفم و کاملاً مخالفم) است. آلفای کرونباخ این مقیاس برابر با ۰/۹۴ بود که نشانگر پایایی بسیار بالایی است.

میزان رفتار فرازنشویی

برای سنجش میزان رفتار فرازنشویی پنج معرف نوع رابطه، تکرار، تعداد، زمان و مدت رابطه در قالب هشت گویه در نظر گرفته شده است. از میان گویه‌ها می‌توان به ترتیب به گویه‌های «رابطه از طریق فضای مجازی (جنسی و غیر جنسی)»، «در طول یک سال گذشته روابط فرازنشویی داشته‌ام»، «در طول یک سال گذشته و نیز در طول زندگی زناشویی خود با چند مرد روابط فرازنشویی داشتید؟»، «به‌طور متوسط هرچند وقت یک‌بار پیش می‌آید که روابط فرازنشویی داشته باشید؟»، «به‌طور متوسط چند ساعت در روز درگیر مسئله روابط فرازنشویی هستید؟» و «چه مدت است که روابط فرازنشویی دارید؟» اشاره کرد. آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۸۴ بود.

متغیرهای مستقل

پیوستگی^۱ (پیوندهای عاطفی)^۲

میزان قدرت پیوستگیها یا گروههایی که فرد نسبت به افراد مهم دیگر (والدین، دوستان، مدلهای نقش) یا نسبت به نهادها (مدرسه، باشگاه) دارد، می‌تواند مانع انحراف شود (ویلیامز

1. Attachment

2. Affective Ties

و مک شین، ۲۰۱۵). برای این مفهوم دو بعد پیوستگی به خانواده و پیوستگی به مذهب در نظر گرفته شد و مجموعاً ده گویه در قالب طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم برای سنجش و اندازه‌گیری این مفهوم استفاده شد. گویه‌هایی مانند «از زندگی در کنار خانواده‌ام لذت می‌برم» «در هنگام سختیها با دعا و طلب کمک از خداوند احساس آرامش می‌کنم» از این جمله هستند. پایایی این مقیاس با آلفای کرونباخ $0/73$ برآورد شد.

سرمایه‌گذاری^۱ (ملاحظات مادی)^۲

تعهد دال بر میزانی از سرمایه‌گذاری است که فرد بیشتر در جامعه عادی انجام داده است. این سرمایه‌گذاری می‌تواند اشکالی نظیر میزان تحصیلات، شهرت خوب یا ایجاد یک کار تجاری را شامل شود (ویلیامز و مک شین، ۲۰۱۵). متغیر در یک بعد ادراکی با پنج گویه و در قالب طیف لیکرت با بازه پاسخ کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم سنجیده شد. از این بین می‌توان به گویه‌های «برای من بسیار مهم است که ادامه تحصیل داده و مدرک دانشگاهی بالاتر دریافت کنم» و «اگر روزی همسرم از داشتن روابط فرازناشویی‌ام مطلع شود، اعتمادش نسبت به من سلب خواهد شد» و «فکر می‌کنم بالاخره روزی می‌رسد که من به آرزوهای مالی‌ام برسم» اشاره کرد. آلفای کرونباخ این مقیاس $0/74$ بود.

فرصت^۳

این مفهوم، به معنای دسترسی یا تسهیلات ابزاری انجام رفتار است. به عبارتی، فرصتهای رفتار مجرمانه، مجموعه‌ای از پیشامدهایی است که برای وقوع جرم مطلوب است (علیوردی‌نیا و همکاران، ۲۰۱۲). بر اساس تئوری انتخاب عقلانی، مجرمان مجموعه‌ای از «فرصتها، هزینه‌ها و منافع» را به‌صورت گزینشی مورد ملاحظه و توجه قرار می‌دهند

1. Investment

2. Material Considerations

3. Opprotunities

(کورنیش و کلارک، ۱۹۸۷).

برای این متغیر سه بعد رسمی، غیررسمی و واقعی در نظر گرفته شد که به صورت طیف لیکرت در قالب هفت گویه طراحی شد. به عنوان نمونه می‌توان گویه‌های «مراجع انتظامی بر روابط فرازنشویی نظارت شدیدی دارند»، «خانواده‌ام می‌دانند هنگامی که خارج از منزل هستم به کجاها می‌روم» و «هر وقت بخواهم می‌توانم شرایطی را فراهم کنم تا روابط فرازنشویی داشته باشم بدون آنکه همسرم بفهمد» را نام برد. همچنین پاسخ از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم در نظر گرفته شد. میزان آلفای این مقیاس برابر بود با ۰/۵۵.

مجازات^۱

منظور از مجازات، مجازات غیررسمی و رسمی است. مجازات غیررسمی فرآیندی است که فاقد ضمانت اجرای قانونی است و منتهی به تضعیف یا حذف رفتارهای موردنظر می‌شود (علیوردی‌نیا و همکاران، ۲۰۱۲). مجازات رسمی فرآیندی است که دارای ضمانت اجرایی قانونی است و منتهی به تضعیف و یا حذف رفتارهای موردنظر می‌شود (علیوردی‌نیا و قهرمانیان، ۲۰۱۶). برای این مفهوم دو بعد قطعیت ادراک‌شده و شدت ادراک‌شده در نظر گرفته شد که به شکل طیف لیکرت، در قالب ۱۸ گویه با بازه پاسخ کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم عملیاتی شد. از میان گویه‌ها می‌توان به گویه‌های «در صورت داشتن روابط فرازنشویی حتی اگر دیگران هم از آن مطلع نشوند، احساس شرم می‌کنم»، «اگر روزی خانواده‌ام متوجه شوند که روابط فرازنشویی دارم بسیار دلخور و ناراحت می‌شوند» و «اگر به سبب داشتن روابط فرازنشویی توسط پلیس یا نیروی انتظامی دستگیر شوم، زندگی‌ام دچار دردسر بزرگی می‌شود» اشاره کرد. آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۵۲ به دست آمد.

---

1. Punishment

باورهای اخلاقی^۱

باور، اعتقاد فرد به هنجارهای اجتماعی و رعایت قوانین است. هرچه اعتقاد در فرد قوی‌تر باشد، کمتر احتمال دارد که به عمل بزهکارانه روی آورد و هرچه این اعتقاد در فرد ضعیف باشد، احتمال هنجارشکنی از سوی او بیشتر است. فردی که خود را تحت تأثیر اعتقادات معمول در جامعه نبیند، هیچ وظیفه اخلاقی برای هم‌نوا بودن و رعایت قوانین در نظر نمی‌گیرد (علی‌وردی‌نیا و همکاران، ۲۰۱۲).

«اعتقاد»، در واقع نوعی قدردانی از قواعد جامعه به دلیل عادلانه بودن آنهاست؛ یعنی، فرد به آن قواعد و هنجارها احترام می‌گذارد و نوعی تعهد اخلاقی نسبت به پیروی از آنها را احساس می‌کند (ویلیامز و مک شین، ترجمه ملک محمدی، ۲۰۱۶). این به صورت طیف لیکرت و با ۸ گویه عملیاتی شد. پاسخها نیز شامل بازه کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم بود. از میان گویه‌ها می‌توان به گویه «رعایت قوانین و مقررات جامعه لازم است»، «اگر کسی کیف پولی را پیدا کند می‌تواند آن را برای خودش بردارد»، «داشتن روابط فرازنشویی اشکالی ندارد» و «باید به حقوق دیگران احترام گذاشت» اشاره کرد. آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۵۸ برآورد شد.

خودکنترلی^۲

خودکنترلی به معنای توانایی کنترل کردن خود در برابر وسوسه‌های آنی است (علی‌وردی‌نیا و قهرمانیان، ۲۰۱۶). این متغیر در شش گویه با طیف لیکرت پنج درجه‌ای از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم سنجیده شد. می‌توان به گویه‌های «من اغلب ناگهانی و بدون مقدمه عمل می‌کنم، بدون این‌که از قبل به نتیجه کارم فکر کرده باشم.» و «من اغلب سعی می‌کنم که دنبال کارهای سخت نروم.» اشاره کرد. آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۵۲ به دست آمد.

1. Moral Beliefs
2. Self Control

نیاز منفعت‌گرایانه^۱

احساس فقدان یا حرمانی است که در ارتباط کم‌و بیش با نیازها و امیال یک موجود زنده (و مخصوصاً انسان دارای آگاهی) به جهت آن‌که در جریان تحقق اهدافش، خود را فاقد آن می‌بیند، است. این احساس موجب تمایل به هر آنچه می‌شود که امکان ارضای نیاز را فراهم می‌کند (علی‌وردی‌نیا و همکاران، ۲۰۱۲). این متغیر به صورت طیف لیکرت و با شش گویه عملیاتی شد. پاسخها نیز به صورت کاملاً موافقم، موافقم، بی‌نظر، مخالفم، کاملاً مخالفم است. از میان گویه‌ها می‌توان به گویه‌های «به خاطر اینکه دوستانم به من احترام بگذارند، دارای روابط فرازنشویی هستم»، «به خاطر اینکه می‌خواهم مورد توجه دوستانم قرار بگیرم، دارای روابط فرازنشویی هستم» و «روابط فرازنشویی دارم تا رنجها، سختیها و مشکلاتم را فراموش کرده و آرامش یابم» اشاره کرد. آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۹۳ بود که پایایی بسیار بالایی را گزارش می‌دهد.

لذت - هیجان^۲

این مفهوم، انجام رفتار بر اساس حوادث تحریک‌کننده را می‌رساند (علی‌وردی‌نیا و همکاران، ۲۰۱۲). برای اندازه‌گیری این مفهوم از چهار گویه در قالب طیف لیکرت و پاسخهای کاملاً موافقم، موافقم، بی‌نظر، مخالفم، کاملاً مخالفم استفاده شد. از این بین می‌توان به گویه‌های «از اینکه روابط فرازنشویی دارم بسیار لذت می‌برم.» و «داشتن روابط فرازنشویی برایم حالت سرگرمی و تفریح دارد.» اشاره کرد. آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۹۳ بود که نشان‌دهنده پایایی بالایی است.

1. Utilitarian Need
2. Pleasure and Excitement

یافته‌ها

توصیف متغیرهای زمینه‌ای

جدول ۲: توزیع نسبی پاسخگویان بر حسب مهم‌ترین متغیرهای زمینه‌ای

درصد	تحصیلات	میزان درآمد (تومان)	درصد	نوع سکونت	وضعیت تأهل	درصد	تعداد فرزند	مدت ازدواج (سال)	درصد	سن (سال)
۳/۴	زیر دیپلم	بدون درآمد	۴۲/۵	شخصی	ازدواج اول	۴۹/۴	بدون فرزند	۲-۸	۳۱	۲۳-۲۷
۲۴/۱	دیپلم	پایین (زیر ۳ میلیون)	۴۷/۱	استیجاری	ازدواج مجدد	۲۸/۷	۱ فرزند	۹-۱۵	۲۵/۳	۲۸-۳۲
۱۰/۳	فوق دیپلم	متوسط (۳ تا ۵ میلیون)	۹/۲	نزد خانواده	متارکه	۱۸/۴	۲ فرزند	۱۶-۲۲	۲۳	۳۳-۳۷
۴۶	لیسانس	بالا (بیش از ۵ میلیون)	۱/۱	سایر	سایر	۲/۳	۳ فرزند	۲۳-۳۰	۱۴/۹	۳۸-۴۲
۱۶/۱	فوق لیسانس	-	-	-	-	۱/۱	۴ فرزند	-	۵/۷	۴۳-۴۹
۱۰۰	کل	کل	۱۰۰	کل	کل	۱۰۰	کل	کل	۱۰۰	کل

متغیرهای زمینه‌ای پژوهش شامل سن؛ مدت ازدواج؛ تعداد فرزندان؛ وضعیت تأهل؛ نوع محل سکونت؛ میزان تحصیلات؛ میزان درآمد؛ نوع شغل؛ محل تولد و محل سکونت بوده است که مهم‌ترین آنها در جدول بالا آمده است. باین وجود، رده سنی ۲۳ تا ۲۷ سال با ۳۱ درصد بیشترین فراوانی را داشته است. مدت ازدواج ۶۰/۹ درصد افراد پاسخگو ۲ تا ۸ سال بود. از نظر داشتن فرزند، ۴۹/۴ درصد از پاسخگویان فرزند نداشتند. از لحاظ وضعیت

تأهل ۸۲/۸ درصد از افراد ازدواج اولشان بود. همچنین، ۴۷/۱ درصد از کل پاسخگویان در منزل اجاره‌ای سکونت داشته‌اند. ۵۶/۳ درصد از کل پاسخگویان بدون درآمد بودند و درآمد ۲۹/۹ درصد همسر پاسخگویان درآمد بالا بین ۵ میلیون تا ۱۰ میلیون بوده است. از نظر سطح تحصیلات ۴۶ درصد افراد پاسخگو لیسانس داشتند و نیز همسر ۴۷/۱ درصد زنان مورد تحقیق مدرک لیسانس داشتند. از نظر محل تولد ۹۲ درصد افراد پاسخگو متولد شهر بودند همچنین ۹۲ درصد پاسخگویان در شهر سکونت داشتند.

توصیف متغیرهای وابسته

جدول ۴: توزیع فراوانی و درصدی متغیر نوع نگرش نسبت به روابط فرازنشویی

نوع نگرش	توزیع آماری	بعد شناختی	بعد عاطفی	بعد نیت رفتاری	نگرش کل
منفی	فراوانی	۳۰	۳۰	۲۰	۲۷
	درصد	۳۴/۵	۳۴/۵	۲۳	۳۱
میانه	فراوانی	۳۲	۳۸	۵۱	۳۱
	درصد	۳۶/۸	۴۳/۷	۵۸/۶	۳۵/۶
مثبت	فراوانی	۲۵	۱۹	۱۶	۲۹
	درصد	۲۸/۷	۲۱/۸	۱۸/۴	۳۳/۳
کل	فراوانی	۸۷	۸۷	۸۷	۸۷
	درصد	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

با توجه به جدول فوق می‌توان گفت میزان نگرش مثبت پاسخگویان در بعد شناختی ۲۸/۷ درصد، در بعد عاطفی برابر با ۲۱/۸ درصد و در بعد نیت رفتاری ۱۸/۴ درصد است. به‌طور کلی ۳۱ درصد پاسخگویان تحقیق نگرش منفی نسبت به روابط فرازنشویی، ۳۵/۶ درصد پاسخگویان نگرش میانه و ۳۳/۳ درصد پاسخگویان نگرش مثبت نسبت به این دسته روابط داشته‌اند.

مدل رگرسیون چندگانه برای متغیر وابسته نوع نگرش به روابط فرازناشویی

جدول ۵: مدل رگرسیون چندگانه برای متغیر وابسته نوع نگرش به روابط فرازناشویی

آمار هم خطی		همبستگی			مقدار احتمال (p)	t	Beta	B	متغیرها
ضریب حداقل تحمل Tolerance	تورم واریانس Vif	نیمه تفکیکی	تفکیکی	مرتبۀ صفر					
۱/۰۹۴	۰/۹۱۴	-۰/۰۶۲	-۰/۰۸۸	-۰/۰۹۹	۰/۴۴۰	-۰/۷۷۶	-۰/۰۶۵	-۰/۱۹۸	پیوستگی
۱/۱۵۸	۰/۸۶۳	-۰/۰۴۵	-۰/۰۶۳	-۰/۰۴۲	۰/۵۷۶	-۰/۵۶۲	-۰/۰۴۸	-۰/۲۵۲	سرمایه گذاری
۱/۰۵۷	۰/۹۴۶	-۰/۰۹۷	-۰/۱۳۶	-۰/۰۹۱	۰/۲۲۸	-۱/۲۱۶	-۰/۱۰۰	-۰/۴۹۲	فرصت
۱/۲۹۷	۰/۷۷۱	-۰/۱۰۴	-۰/۱۴۷	-۰/۲۲۸	۰/۱۹۴	-۱/۳۰۹	-۰/۱۱۹	-۰/۳۳۵	مجازات
۱/۲۹۷	۰/۷۷۱	۰/۰۲۶	۰/۰۳۷	-۰/۰۳۲	۰/۷۴۲	۰/۳۳۰	۰/۰۳۰	۰/۱۴۲	باورهای اخلاقی
۱/۰۸۰	۰/۹۲۶	-۰/۰۰۳	-۰/۰۰۴	-۰/۰۴۲	۰/۹۷۰	-۰/۰۳۸	-۰/۰۰۳	-۰/۰۱۴	خودکنترلی
۲/۹۱۲	۰/۳۴۳	۰/۲۷۴	۰/۳۶۳	۰/۶۷۶	۰/۰۰۱	۳/۴۳۸	۰/۴۶۸	۱/۲۸۶	لذت و هیجان
۲/۸۱۳	۰/۳۵۵	۰/۱۴۴	۰/۲۰۱	۰/۵۸۸	۰/۰۷۴	۱/۸۱۰	۰/۲۴۲	۰/۴۷۹	نیاز منفعت گرایانه
Sig= ۰/۸۶۷		F=۹/۸۶۷			ضریب تعیین تعدیل شده (R ² _{adj})=۰/۴۵۲		ضریب تعیین (R ²)=۰/۵۰۳		ضریب همبستگی (R)=۰/۷۰۹

همان‌طور که از جدول فوق مشاهده می‌شود میزان ضریب همبستگی (R) متغیرهای مستقل با متغیر وابسته ۰/۷۰۹ است که همبستگی نسبتاً قوی را نشان می‌دهد. همچنین میزان ضریب تعیین (R²) ۰/۵۰۳ و میزان ضریب تعیین تعدیل‌یافته نیز ۰/۴۵۲ شده است که بدین معناست متغیرهای مستقل تحقیق به میزان حدود ۵۰/۳ درصد توانستند تغییرات متغیر وابسته نوع نگرش به روابط فرازناشویی را تبیین کنند. نتایج ضرایب رگرسیونی نیز

بیان می‌کند که از میان متغیرهای مستقل تنها متغیر لذت - هیجان دارای میزان معناداری $0/001$ است که از سطح معناداری $0/01$ کوچک‌تر است و با اطمینان ۹۹ درصد می‌توان گفت که این متغیر تأثیر معناداری بر نوع نگرش به روابط فرازنشویی در میان زنان داشته است. همچنین میزان ضریب استاندارد بتا (Beta) این متغیر نیز $0/468$ شده است که میزان شدت تأثیر این متغیر بر میزان متغیر وابسته نوع نگرش به روابط فرازنشویی را حدود ۴۷ درصد دانسته و جهت این رابطه را نیز مثبت می‌داند بدین معنا که با افزایش میزان لذت و هیجان بر نوع نگرش به روابط فرازنشویی در میان زنان نیز افزوده می‌شود.

همچنین قابل ذکر است طبق محاسبات رگرسیونی به تفکیک ابعاد سه‌گانه نوع نگرش به روابط فرازنشویی، متغیر نیاز منفعت‌گرایانه در بعد شناختی با سطح معناداری $0/05$ با ۹۵ درصد اطمینان تأیید شده است یعنی این متغیر به‌طور معناداری در نوع نگرش به روابط فرازنشویی در بعد شناختی تأثیر دارد. نتایج همبستگیها نیز نشان می‌دهد که همبستگی متغیر لذت - هیجان با متغیر وابسته نوع نگرش به روابط فرازنشویی در حالت مرتبه صفر $0/676$ و بعد از کنترل اثر سایر متغیرهای مستقل دیگر از روی متغیر مستقل مدنظر و متغیر وابسته به میزان $0/363$ تغییر کرده و کاهش یافته و اگر تأثیر سایر متغیرهای مستقل فقط از روی متغیر لذت-هیجان حذف شود همبستگی نیمه تفکیکی برابر با $0/274$ است. همچنین میزان آماره‌های هم‌خطی میزان ضریب حداقل تحمل برای تمامی متغیرها بالای $0/1$ و میزان تورم واریانس نیز برای تمامی متغیرها کمتر از ۱۰ شده است در نتیجه هم‌خطی در میان متغیرهای مستقل دیده نمی‌شود.

جدول ۶: مدل رگرسیون چندگانه برای متغیر وابسته میزان رفتار فرازشویی

متغیرها	B	Beta	t	مقدار احتمال (p)	همبستگی			آمار هم خطی	
					مرتبه صفر	فنیکی	نیمه فنیکی	Tolerance	Vif
پیوستگی	-۰/۰۵۱	-۰/۱۱۶	-۱/۸۷۳	۰/۰۶۵	-۰/۱۳۲	-۰/۲۰۷	-۰/۱۱۱	۱/۰۹۴	۰/۹۱۴
سرمایه گذاری	-۰/۰۶۰	-۰/۰۷۹	-۱/۲۴۵	۰/۲۱۷	-۰/۰۶۳	-۰/۱۴۰	-۰/۰۷۴	۱/۱۵۸	۰/۸۶۳
فرصت	-۰/۰۶۵	-۰/۰۹۱	-۱/۴۹۸	۰/۱۳۸	-۰/۰۹۱	-۰/۱۶۷	-۰/۰۸۹	۱/۰۵۷	۰/۹۴۶
مجازات	-۰/۰۱۱	-۰/۰۲۸	-۰/۴۱۵	۰/۶۸۰	-۰/۱۶۵	-۰/۰۴۷	-۰/۰۲۵	۱/۲۹۷	۰/۷۷۱
باورهای اخلاقی	-۰/۰۳۱	-۰/۰۴۵	-۰/۶۶۹	۰/۵۰۶	-۰/۰۹۶	-۰/۰۷۶	-۰/۰۴۰	۱/۲۹۷	۰/۷۷۱
خودکنترلی	۰/۰۱۷	۰/۰۲۵	۰/۴۱۳	۰/۶۸۱	-۰/۰۱۹	۰/۰۴۷	۰/۰۲۴	۱/۰۸۰	۰/۹۲۶
لذت و هیجان	۰/۱۷۶	۰/۴۴۱	۴/۳۶۵	۰/۰۰۰*	۰/۷۸۲	۰/۴۴۳	۰/۲۵۹	۲/۹۱۲	۰/۳۴۳
نیاز منفعت گرایانه	۰/۱۲۸	۰/۴۴۶	۴/۴۸۷	۰/۰۰۰*	۰/۷۷۱	۰/۴۵۳	۰/۲۶۶	۲/۸۱۳	۰/۳۵۵
ضریب همبستگی (R)=۰/۸۵۲	ضریب تعیین (R ²)=۰/۷۲۶		ضریب تعیین تعدیل شده (R ² (Adj))=۶۹۷/۰		F=۲۵/۸۴۹			p=۰/۰۰۰	

جدول بالا حاکی از آن است میزان ضریب همبستگی متغیرهای مستقل با متغیر میزان رفتار فرازشویی ۰/۸۵۲ است که ضریب همبستگی بالایی را نشان می‌دهد. همچنین میزان ضریب تعیین ۰/۷۲۶ و میزان ضریب تعیین تعدیل یافته نیز ۰/۶۹۷ شده است که نشان می‌دهد متغیرهای مستقل به میزان ۷۲/۶ درصد توانستند تغییرات متغیر وابسته رفتار فرازشویی را

تبیین کنند که میزان قدرت تبیین متغیرهای مستقل در تبیین این مسئله بالا بوده است. همچنین از میان متغیرهای مستقل تحقیق، متغیرهای لذت - هیجان با میزان معناداری ۰/۰۰۰ و متغیر نیاز منفعت‌گرایانه با میزان معناداری ۰/۰۰۰ دارای تأثیر معناداری بر میزان متغیر وابسته رفتار فرازناشویی هستند. میزان معناداری این متغیرها از سطح معناداری ۰/۰۱ کوچک‌تر است. در نتیجه با اطمینان ۹۹ درصد می‌توان گفت این متغیرها بر رفتار فرازناشویی مؤثر است. همچنین نتایج ضریب استاندارد بتا نیز برای این متغیرها نشان می‌دهد که متغیر لذت - هیجان با ضریب بتا ۰/۴۴۱ دارای شدت تأثیر متوسط و در جهت مثبتی بر میزان رفتار فرازناشویی زنان متأهل دارای روابط است که هرچه بر میزان لذت و هیجان در میان زنان افزوده شود بر میزان رفتار فرازناشویی آنان نیز افزوده می‌شود.

متغیر نیاز منفعت‌گرایانه نیز با ضریب بتا ۰/۴۴۶ دارای شدت تأثیر متوسط و در جهت مثبت دارای تأثیر معناداری بر میزان رفتار فرازناشویی است که هرچه بر میزان نیاز منفعت‌گرایانه زنان متأهل دارای روابط فرازناشویی افزوده شود بر میزان رفتار فرازناشویی آنان نیز افزوده می‌شود. نتایج همبستگی مرتبه صفر و تفکیکی نیز نشان می‌دهد که متغیر مستقل لذت - هیجان از میزان همبستگی ۰/۷۸۲ به میزان همبستگی ۰/۴۴۳ بعد از کنترل اثر سایر متغیرهای مستقل کاهش یافته است و متغیر نیاز منفعت‌گرایانه از میزان همبستگی ۰/۷۷۱ به میزان همبستگی ۰/۴۵۳ بعد از کنترل اثر سایر متغیرهای مستقل کاهش یافته است. نتایج همبستگی نیمه تفکیکی نیز نشان می‌دهد بعد از کنترل اثر سایر متغیرهای مستقل از روی متغیر مستقل مدنظر برای متغیر لذت - هیجان برابر با ۰/۲۵۹ و برای متغیر نیاز منفعت‌گرایانه برابر با ۰/۲۶۶ است. همچنین میزان آماره‌های هم‌خطی میزان ضریب حداقل تحمل برای تمامی متغیرها بالای ۰/۱ و میزان تورم واریانس نیز برای تمامی متغیرها کمتر از ۱۰ شده است در نتیجه هم‌خطی در میان متغیرهای مستقل دیده نمی‌شود.

بحث

به منظور آزمون فرضیه‌های تحقیق، متغیرهای نوع نگرش به روابط فرازناشویی و میزان رفتار فرازناشویی به عنوان متغیر وابسته در رابطه با متغیرهای مستقل در نظر گرفته شدند. از میان هشت فرضیه‌ای که در این تحقیق در نظر گرفته شده است، فرضیه‌های: پیوستگی، سرمایه‌گذاری، فرصت، مجازات، باورهای اخلاقی و خودکنترلی رد شده و فرضیه‌های لذت - هیجان و نیاز منفعت‌گرایانه مورد تأیید قرار گرفت که در ادامه بحث خواهد شد. نتایج آزمون فرضیه هفتم پژوهش، یعنی وجود رابطه مستقیم و معنادار میان لذت - هیجان با نوع نگرش زنان متأهل دارای روابط فرازناشویی نسبت به روابط فرازناشویی را تأیید کرد. به بیان دیگر بین هیجان حاصل از ارتکاب رفتار و نوع نگرش فرد به آن رفتار رابطه مستقیمی وجود دارد.

طبق نظریه انتخاب عقلانی افرادی که تصمیم به مشارکت در جرم می‌گیرند، شانس دستگیری (بر اساس تجربیات گذشته خود)، پاداش روانی و ذهنی جرم، از جمله هیجان و موقعیت اجتماعی حاصل از جرم و فرصتهای ادراک شده برای دست‌آوردهای آسان منافع را سبک و سنگین می‌کنند. اگر پاداشها بیشتر و بزرگ‌تر باشد، خطر و ریسک کوچک باشد و هیجان بالا باشد، احتمال ارتکاب جرم و جنایت افزایش پیدا می‌کند (ماتسودا^۱ و همکاران، ۲۰۰۶).

آن‌گونه که در تئوری انتخاب عقلانی بیان می‌شود، تبیین یک رفتار انحرافی بر اساس منفعی که از ارتکاب آن حاصل می‌شود صورت می‌پذیرد. آنچه می‌بایست مورد توجه قرار گیرد این است که واژه منافع تنها راجع به سودهای مادی یا اقتصادی نیست، بلکه کسب لذتهای روانی همچون هیجان و سرگرمی را نیز شامل می‌شود. کسب احترام، اعتماد به نفس، لذت، شادی و غیره مواردی هستند که هر کدام می‌توانند انگیزه‌ای برای بروز رفتارهای انحرافی از سوی فرد باشند.

1. Matsued

به بیان ماتسودا و همکاران (۲۰۰۶) هیجان بالای یک رفتار موجب افزایش احتمال ارتکاب آن می‌شود. جلوگیری از وقوع جرم تحت نظریه انتخاب عقلانی بر پایه کاهش فرصتها و جذابیت جرایم خاص است چرا که نظریه انتخاب عقلانی با تأکید بر ریشه‌های کلاسیک خود مبنی بر اینکه مجرمان برانگیخته به‌تنهایی برای ارتکاب جرم کافی نیستند، بلکه بایستی یک سری فرصتها و جذابیتها مهیا باشند. در این صورت است که مجرمان منافع حاصل از جرم را سهل‌الوصول و سودمند دیده و مرتکب جرم می‌شوند (گرت و سانتانا، ۲۰۱۰). این فرضیه در نوع نگرش به روابط فرازنشویی در تمامی ابعاد آن تأیید شد؛ اما در بعد نیت رفتاری نگرش از قدرت تبیین‌کنندگی بالاتری برخوردار بود. نتایج این تحقیق با تحقیقات پیشین (شیردل، ۲۰۰۶؛ فتحی و همکاران، ۲۰۱۴) همسو است. این بدان معناست هم‌راستا با یافته‌های پیشین، تأیید می‌شود که با افزایش انگیزه لذت و هیجان، کنجکاو‌ی روابط جدید، آزادی و ماجراجویی و میل به هیجان‌خواهی در روابط جدید در زنان متأهل دارای روابط فرازنشویی، نوع نگرش مثبت آنان به روابط فرازنشویی افزایش یافته و در نتیجه احتمال ارتکاب رفتار فرازنشویی بیشتر خواهد شد.

نتایج آزمون فرضیه هشتم پژوهش، بیانگر وجود رابطه‌ای مستقیم و معنادار میان نیازهای منفعت‌گرایانه و میزان رفتار فرازنشویی زنان متأهل دارای روابط فرازنشویی است. این بدان معناست که با افزایش میزان نیازهای منفعت‌گرایانه در زنان متأهل دارای روابط فرازنشویی، احتمال بروز رفتار فرازنشویی از سوی آنان بیشتر می‌شود. تیلور^۲ و همکاران (۱۹۷۳) توضیح داده‌اند که هیچ‌کس به علت ویژگیهای زمینه‌ای خود مجبور به ارتکاب جرم نیست. تبعیض و فقر، سارقان را روانه بانکها نمی‌کند، بلکه آنان خود انتخاب می‌کنند که از بانکها سرقت کنند، چرا که پول می‌خواهند و مقدار زیادی هم می‌خواهند. به همین دلیل، چرایی

1. Guerette and Santana

2. Taylor

انتخاب و تصمیم‌گیری هسته اصلی رویکرد انتخاب عقلانی است و فرض آن این است که وقتی فردی در حال ارتکاب جرمی است، به‌نوعی در پی افزایش منافع حاصل از ارتکاب آن برای خود است. این سود و منفعت الزاماً مالی نیست، بلکه شامل ارضای انگیزه‌های یک انسان معمولی مانند تمایل به ارضای نیازهای جنسی، هیجان‌ات و لذات، خودمختاری، تأیید اجتماعی و کسب شهرت، انتقام‌گیری، کنترل، کاهش تنش و غیره است (کلارک، ۲۰۱۳).

در این دیدگاه، همه روابط اجتماعی، مبادله بین عاملانی است که برای گرفتن منافع از یکدیگر، هزینه‌هایی را متحمل می‌شوند و نسبت سود و هزینه را محاسبه می‌کنند (حسینی نثار و فیوضات، ۲۰۱۱). مطابق با این نظریه، فرد با سنجش و سبک‌سنگین کردن سودها و زیانهای احتمالی که در نتیجه ارتکاب یک رفتار حاصل می‌شود به انجام آن یا پرهیز از آن دست می‌زند. در پژوهش حاضر با توجه به ویژگیهای جرم موردبررسی (روابط فرازناشویی)، تأیید اجتماعی، رابطه اجتماعی، تعلق اجتماعی، حمایت اجتماعی و تسکین آرامش در خصوص نیازهای منفعت‌گرایانه در نظر گرفته شد. بر اساس یافته‌ها هر چه نیازهای منفعت‌طلبانه اجتماعی (همچون نیاز به احترام، تأیید، رابطه، توجه و حمایت از سمت دوستان) و روانی (مانند نیاز به آرامش و تسکین دردها و مشکلات) در زنان افزایش می‌یابد احتمال اینکه ارتکاب رفتار فرازناشویی در آنها بیشتر شود خواهد بود. هم‌چنین هر چه در نظر زنان هزینه‌ها و ضررهای روابط فرازناشویی کم‌تر از منافع حاصل از آن باشد، یا ضررها و هزینه‌ها به‌اندازه‌ای درازمدت و کم اثر باشد که در نهایت فرد تصمیم بگیرد که از هزینه‌های آن چشم‌پوشی کند و آن رفتار را انجام دهد، احتمال ارتکاب افزایش خواهد یافت.

در این پژوهش نتایج برای کل نمونه نشان داد که از میان متغیرهای وارد شده متغیرهای لذت - هیجان و نیز منفعت‌گرایانه معنی‌دار بوده است و بر این مبنا، تغییر نوع نگرش زنان متأهل دارای روابط فرازناشویی نسبت به روابط فرازناشویی را می‌توان با کاهش انگیزه لذت-هیجان و نیاز منفعت‌گرایانه تبیین کرد. ذات عمل‌گرای نظریه انتخاب عقلانی موجب توجه

ویژه آن به راهکارهای سیاستی پیشگیری از جرم می‌شود. نظریه انتخاب عقلانی توجه زیادی را به شرایط و موقعیتها معطوف کرده است. بسیاری از تحقیقات انجام‌شده توسط نظریه انتخاب عقلانی، در واقع، بر عواملی تمرکز دارند که مجرمان هنگام فکرکردن به ارتکاب یک جرم خاص در نظر می‌گیرند (کالن و اگنو، ۲۰۰۵). با توجه به گفته درک کورنیش و رونالد کلارک، اقدامات و تلاشهای پیشگیری از وقوع جرم ممکن است به پنج استراتژی تقسیم شود (کورنیش و کلارک، ۲۰۰۳؛ سیگل، ۲۰۰۸).

افزایش تلاش موردنیاز برای ارتکاب جرم، افزایش خطرات ناشی از ارتکاب جرم، کاهش پاداش برای ارتکاب جرم، کاهش اقدام تحریک‌آمیز، ایجاد و القاء کردن گناه یا شرم برای ارتکاب جرم و جنایت و کاهش بهانه و عذرخواهی برای ارتکاب جرم (سیگل، ۲۰۱۱). با توجه به فرضیه‌های تأییدشده و معنادار، نتایج پژوهش حاضر حکایت از آن دارد که لذت-هیجان و نیاز منفعت‌گرایانه عوامل اصلی و تعیین‌کننده نوع نگرش و رفتار زنان دارای روابط فرازناشویی به روابط فرازناشویی هستند.

اولین متغیری که رابطه آن با مسئله پژوهش معنادار تشخیص داده شد متغیر لذت-هیجان است. طبق رویکرد عقلانی جرم به‌عنوان رفتاری عمدی و سنجیده تلقی می‌شود که به‌منظور نیل به منافع بزهکار، انجام می‌شود. انگیزه‌های معمولی انسان از قبیل ارضای نیاز جنسی، هیجان، استقلال، لذت، تشویق، انتقام، دستیابی به اموال و کاهش تنش از جمله اموری است که منافع جرم را تشکیل می‌دهد (ورتلی و مازرول، ۲۰۱۳).

زمانی که پاداشها بر هزینه‌ها بیشتر باشد، رفتار مجرمانه انتخاب می‌شود. نظریه‌پردازان انتخاب عقلانی در خصوص هزینه‌ها به تحریمهای رسمی (مانند بازداشت، زندان و...) و غیررسمی (مانند شرم، از دست دادن شغل و...) اشاره می‌کنند. مزایای جرم نیز می‌تواند

1. Cullen and Agnew
2. Wortley and Mazerolle

ملموس (مانند پول، دارایی) یا ناملموس باشد (به‌عنوان مثال، لذت، هیجان روانی، احترام به همسالان) (ویتو و ماحس، ۲۰۱۵). این رویکرد نظری، به شرایط و موقعیتها توجه ویژه‌ای دارد و تحقیقات مبتنی بر این رویکرد، بر عواملی تمرکز دارند که مجرمان هنگام فکرکردن به ارتکاب یک جرم خاص در نظر می‌گیرند (کالن و اگنو، ۲۰۰۵).

ازجمله این عوامل می‌تواند لذت و هیجان باشد. لذت و هیجان برای افراد جذابیت بسیار بالایی دارد و اهمیت آن در عصر ما تا بدانجاست که نهاد تفریح را به‌عنوان یکی از نهادهای اجتماعی فرعی عنوان کرده‌اند. درباره متغیر لذت-هیجان و نیاز فرد به ارضای این نیاز می‌توان به لزوم ایجاد جایگزینهای مناسب برای ایجاد سرگرمی، لذت، هیجان و کنجکاوی اشاره کرد. در این راستا ایجاد محیطهای ورزشی، بازی و سرگرمی و همچنین برگزاری فعالیتهای مربوط به آنها از شیوه‌های بسیار مفید است. انجام مستمر این فعالیتهای در مدارس، پارکها و مکانهای عمومی و اختصاصی به افراد کمک خواهد کرد تا بخشی از نیاز خود به انواع هیجانان را ارضاء کنند.

دومین متغیری که رابطه آن با مسئله پژوهش معنادار تشخیص داده شد متغیر نیاز منفعت‌گرایانه است. کورنیش و کلارک مدل انتخاب عقلانی را اساساً یک نظریه سودمندی موردانتظار ذهنی به شمار می‌آورند. در این آموزه فرض بر این است که مردم در تصمیم‌گیریهایشان سعی در به حداکثر رساندن لذایذ و به حداقل رساندن رنجهایشان هستند (شومیکر، ۲۰۰۹).

نظریه انتخاب عقلانی با تأکید بر ریشه‌های کلاسیک خود مبنی بر اینکه مجرمان برانگیخته به‌تنهایی برای ارتکاب جرم کافی نیست بلکه بایستی یک سری فرصتها نیز مهیا باشند، معتقد است که مجرمان منافع حاصل از جرم را قابل‌دسترس و سودمند دیده و مرتکب جرم می‌شوند (گرت و سانتانا، ۲۰۱۰). نیاز به تأیید، رابطه، تعلق و حمایت اجتماعی مختص

زنان متأهل نیست و در همه اقسام جوامع انسانی وجود دارد و تلاش برای کاستن آن منطقی نخواهد بود؛ همچنین راهکارهای کنترل بیرونی نیز با توجه به ماهیت متفاوت این نوع رفتار انحرافی حتی ممکن است نتایج معکوس داشته یا منجر به مسائلی تازه شود. آنچه عملی است ارائه و اجرای تدابیر و راهکارهای پیشگیرانه در این مسیر است. به‌طور مثال یکی از استراتژیهای کاهش جرم از منظر انتخاب عقلانی این است که باید مجرم از رسیدن به هدف موردنظر محروم شود. عملیاتی‌شدن این استراتژی نیازمند سیستمهای امنیتی و مراقبت سرپرستان و القای این تفکر است که پاداش بالقوه ارزش خطر کردن ندارد؛ اما این استراتژی مشکلاتی مثل از بین رفتن اثر استراتژی پس از مدتی و روی آوردن به جرایم دیگر دارد (سیگل، ۲۰۱۸)؛ بنابراین نیاز منفعت‌گرایانه در وقوع رفتار انحرافی مثل رابطه فرازنشویی نقشی اساسی دارد. چرا که افراد هنگامی که ببینند در موقعیتی منافع حال از ارتکاب رفتار مجرمانه بیش از هزینه‌های آن است، تمایل بیشتری برای ارتکاب آن رفتار انحرافی خواهند داشت.

هر شکل از جرم، ارائه‌کننده «ویژگیهای ساختاربندهی انتخاب» است که ترکیب دو عامل «در دسترس بودن» و «جذابیت»، می‌تواند برخی از افراد را در برخی اوقات فراخواند (ویلیامز و مک شین، ۲۰۱۵). مطابق با رویکرد انتخاب عقلانی، هزینه‌ها و منافع جرم، صفات و ویژگیهای فردی را برنمی‌تابد، بلکه همچنان که کرنیش و کلارک اذعان داشته‌اند، ویژگیهای ساختاری انتخاب هستند که این پدیده را تبیین می‌کنند؛ بنابراین، نظریه انتخاب عقلانی بیش از تمرکز روی خود مجرمان، بر انگیزه جرم مجرمان و تمرکز بر فرایندهای انتخاب برای ارتکاب جرم پافشاری می‌کند. این فرایند به‌مثابه - ساختار انتخاب - شناخته شده که به‌عنوان پیوستگی فرصتها، هزینه‌ها و منافع دسترسی به انواع خاصی از جرم، تعریف شده است (کرنیش و کلارک، ۱۹۸۷)؛ بنابراین می‌توان اذعان داشت مطابق با این نظریه رفتار قانون‌شکنانه زمانی اتفاق می‌افتد که یک مجرم، بعد از موردنظر قراردادن عوامل شخصی

(مثل نیاز به پول، انتقام، نیاز جنسی، هیجانانگ و سرگرمی) و عوامل وضعیتی (کنترل و توانایی نیروی پلیس)، تصمیم به پذیرش خطر قانون شکنی می گیرد. قبل از انتخاب راه ارتکاب جرم، استدلال مجرمانه به ارزیابی خطر دستگیری، شدت مجازات مورد انتظار، ارزش نهفته خطر جرم و نیاز فوری فرد برای سود حاصل از جرم می پردازد (حسینی نثار و فیوضات، ۲۰۱۱).

ملاحظات اخلاقی

مشارکت نویسندگان

کلیه نویسندگان در تحقیق مشارکت داشتند. همچنین کلیه شرکت کنندگان با رضایت خود در تحقیق شرکت کردند و نویسندگان به آنها اطمینان دادند که نتایج تحقیق محرمانه خواهد بود.

منابع مالی

این مقاله از حمایت مالی برخوردار نبود.

تضاد علایق

هیچ تضاد منافی بین نویسندگان مقاله وجود ندارد.

پرتال جامع علوم انسانی

- Abdolmaleki, M., Azam Azadeh, M., & Ghazinezhad, M. (2015). The Relationship of Global Media, Modern Reflexivity and Tendency to Extramarital Relationship among Married Couples of Qorveh City. *Journal of Family Research*, 11(3), 309–332. (In Persian)
- Adultery. (n.d.). In *Merriam-Webster.com dictionary*. Retrieved from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/adultery>
- Afshani, A., Maddahi, J., Karimi Monjermoei, Y., & Mazidi Shara-fabadi, M. R. (2017). Role of Virtual Social Networks in Trans-marriage Relations: Focusing on Mobile Phone Virtual Networks. *Societal Security Studies*, 8(50), 135–158. (In Persian)
- Afshari Kashanian, O., Zahrakar, K., Mohsen Zadeh, F., & Tajik Es-maili, A. A. (2019). Detection of Predisposing factors in women marital infidelity. *Journal of Counseling Research*, 18(71), 121–154. (In Persian)
- Afshari Kermani, M. H., & Yazdani, Hamid RezaHashemian, M. H. (2022). Identifying Family Counselors' Attitudes towards the Causes of Extramarital Relationships among Couples in Tehran. *The Journal of Woman and Family Studies*, 10(1), 36–60. (In Persian) <https://doi.org/10.22051/jwfs.2021.35576.2668>
- Ajam, A. (2016). The Influence of Satellite Direct and Indirect Edu-cations on Marital Conflict and Attitude to Marital Infidelity. *Studies in Islam & Psychology*, 10(18), 121–142. (In Persian)
- Alexopoulos, C., Timmermans, E., & McNallie, J. (2020). Swiping more, committing less: Unraveling the links among dating appuse, dat-ing app success and intention to commit infidelity. *Computers in Human Behavior*, 102, 11.
- Aliverdinia, A., Riahi, M., Jafari vahid, Z., & Nezammahalleh, Z. (2023). A Sociological Explanation of Attitudes Towards Extramarital Relationships from The Perspective of Akers' Social Learning Theory. *Journal of Sociology of culture and Art*, 5(3), 62-85. (In Persian)
- Aliverdinia, A., Ebrahimi, G., & Salehnejhad, S. (2012). Rational Framework of Decisions on Deviant Behaviors: A Sociological Case Study of Urumieh University Students. *Iranian Journal of Social Prob-lems*, 2(1), 143–168. (In Persian)

- Aliverdinia, A., & Ghahramanian, D. (2016). Sociological study of deviant behaviors among university students: An application of rational choice theory. *Sociology of Social Institutions*, 3(8), 9–42. (In Persian)
- Atkins, D., Baucom, H. D., & Jacobson, N. (2001). Understanding Infidelity: Correlates in a National Random Sample. *Journal of Family Psychology*, 15(4), 735–749.
- Baštani, S., & Kermaniha, S. (2017). Media consumption and attitudes towards extramarital relationships among young people in Tehran. *Proceedings of the First National Conference on Family and Emerging Issues*, 623–627. (In Persian)
- Bau, N., & Fernández, R. (2021). *Culture and the Family*. <https://ssrn.com/abstract=3886732>
- Behdošt, P., Porshehariari, M., & Hoseinian, S. (2021). A Comparison of Communication Patterns, Emotional Expression Styles, and Intimacy among Betrayed and Normal Women. *Quarterly Journal of Women and Society*, 12(45), 1–13. (In Persian) <https://doi.org/10.30495/jzvj.2021.4560>
- Buss, D. M., & Shackelford, T. K. (1997). Susceptibility to infidelity in the first year of marriage. *Journal of Research in Personality*, 31(2), 193–221. <https://doi.org/10.1006/jrpe.1997.2175>
- Campbell, A. M. (2009). *How selected personality factors affect the relationships between marital satisfaction, sexual satisfaction, and infidelity* [Louisiana Tech University]. digitalcommons.latech.edu/dissertations/436
- choupiani, M., Sohrabifard, M. M., Mohammadi, F., Esmaeli, N., & Samdifard, A. (2019). The perception of unfaithful men (infidelity) of the causes and factors in preventing Extramarital relations: a qualitative study. *Counseling Research*, 18(69), 79–105. (In Persian)
- Clarke, R. V. (2013). *Affect and the reasoning criminal*. In J. Van Gelder, H. Elffers, D. Reynald, & D. Nagin (Eds.), *Affect and Cognition in Criminal Decision Making* (1st Editio, pp. 20–41). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203075982>
- Clements, R., & Swensen, C. (2000). Commitment to one's spouse as a predictor of marital quality among older couples. *Current Psychology*, 19(2), 110–119. <https://doi.org/10.1007/s12144-000-1007-7>
- Cornish, D. B., & Clarke, R. V. (1987). Understanding Crime Displacement: An Application of Rational Choice Theory a Rational Choice Perspective On Crime Displacement. *Criminology*, 25(4), 933–948.

- Cornish, D. B., & Clarke, R. V. (2003). Opportunities, Precipitators and Criminal Decisions: A Reply to Wortley's Critique of Situational Crime Prevention. *Crime Prevention Studies*, 16, 41–96.
- Cullen, F. T., & Agnew, R. (2005). *Criminological Theory Past to Present* (second edi). Publishing Company.
- Eagly, A., & Chaiken, S. (1998). *Attitude structure*. In Handbook of social psychology (1st ed., pp. 269–322).
- Edar, N., & Mardani, M. (2017). Investigating the factors related to the tendency of married men to have relationships outside of the marital framework (a case study of married men in Shiraz). *Journal of Social Sciences of Islamic Azad University*, 10(35), 145–172. (In Persian)
- Edjtehadi, M., & Vahedi, G. (2017). Sociological study of the potential of infidelity in extramarital relationships and factors affecting it. *Iranian Journal of Sociology*, 17(4), 105–138. (In Persian)
- Ellis, A. (1972). *The Civilized Couple's Guide to Extramarital Adventures* (First Edit). Pinnacle Books.
- FarajPour Nayeri, S. (2018). Comparison of attitudes towards extramarital relationships in male and female students of Tabriz University. The Second National Conference on Social Harms., 1–7. (In Persian)
- Fathi, M., Fekazad, H., Ghaffary, G., & Bolhari, J. (2014). Recognizing the Fundamental Factors of Married Men Engaged in Marital Infidelity. *Social Welfare Quarterly*, 13(51), 109–131. (In Persian)
- Firouzjaian, A. A., & Qadiri, H. (2017). A phenomenological study of the causes of marital infidelity. *Iranian Social Studies*, 11(1), 120–144. (In Persian)
- Fouladiyan, M., Baradarankashani, Z., & Dayyaree, M. (2020). Sociological analysis of extramarital affairs: a grounded theory. *Social Problems of Iran*, 11(2), 177–206. (In Persian)
- Ghafoorian- Noroozi, P., Asghari-Ebrahimabad, M. J., Abdekhodaei, M. S., & Kimiaei, S. A. (2018). Factors Influencing Extramarital Relationship among Married Females: A qualitative study. *Applied Psychological Research Quarterly*, 9(3), 55–75. (In Persian)
- Ghafoorian- Noroozi, P., Asghari-Ebrahimabad, M. J., Abdekhodaei, M. S., & Kimiaei, S. A. (2019). The Role of Individual, Familial, Social and Religious Factors in Extramarital Relationships of Married Women

- and Introducing a Treatment Model Based on the Related Factors: A Qualitative Study. *Women Social and Psychological Studies*, 16(4), 7–42. (In Persian) <https://doi.org/10.22051/jwsp.2019.23012.1867>
- Glass, S. P., & Wright, T. L. (1992). Justifications for extramarital relationships: The association between attitudes, behaviors, and gender. *Journal of Sex Research*, 29(3), 361–387. <https://doi.org/10.1080/00224499209551654>
  - Guerette, R. T., & Santana, S. A. (2010). Explaining victim self-protective behavior effects on crime incident outcomes: A test of opportunity theory. *Crime and Delinquency*, 56(2), 198–226. <https://doi.org/10.1177/0011128707311644>
  - Habibi Askarabad, M., & Hajiheydari, Z. (2015). A Qualitative Study for Investigating the Reasons of Sexual Infidelity of Couples who have Asked for Divorce in Family. *Journal of Family Research*, 11(2), 165–186. (In Persian)
  - Hertlein, K., Piercy, F., & Wetchler, J. (2013). *Infidelity: An overview*. In Handbook of the Clinical Treatment of Infidelity (pp. 5–16). Taylor and Francis. https://doi.org/10.1300/J398v04n02_02
  - Hojat khah, M., Mohmadi, M., & Valad Beygi, P. (2017). The Relationship Between Attachment Styles, Personality Traits, and Forgiveness to The Attitude Towards Extramarital Relations in The Married Couples of The City of Kermanshah. *Journal of Women Social and Psychological Studies*, 14(4), 209–228. (In Persian) <https://doi.org/10.22051/JWSPS.2017.9301.1171>
  - Hoseini Nesar, M., & Fiyozat, E. (2011). *Theories of social deviations*. Pajhvak. (In Persian)
  - Infidelity. (n.d.). In *Oxfordlearnersdictionaries.com dictionary*. Retrieved from <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/infidelity?q=infidelity>
  - Jamali, M., Shakeri, T., Ahmadi, F., & Azadfallh, P. (2020). Issue 3 Iranian Journal of Rehabilitation Research in Nursing (IJRN) Original Article. *Iranian Journal of Rehabilitation Research in Nursing (IJRN)*, 6(3), 84–93. (In Persian) <https://doi.org/10.21859/ijrn-06311>
  - Janadleh, A., & Rahnama, M. (2014). Change in Conventional Pattern of Iranian Family (Secondary Analysis of National Data). *Journal of Family Research*, 10(3), 277–296. (In Persian)

- Jeanfreau, M. (2009). *A qualitative study investigating the decision-making process of women's participation in marital infidelity* [Kansas State University]. <http://hdl.handle.net/2097/2171>
- Kanani, M. A., & Alijani, M. (2022). Extramarital Affairs and the Contexts: A qualitative Study in Rasht. *Sociology of Social Institutions*, 8(18), 273–296. (In Persian) <https://doi.org/10.22080/SSI.2022.22927.1960>
- Karmi, J, Zakiyi, A, Mohammadi, O., & Haqshanas, Sh. (2014). The influence of psychological and social factors in predicting the attitude towards relationships outside the marital framework in married women and presenting a model based on related factors. *Journal of women's studies*, 13(3), 129–152. (In Persian)
- Karimi, Y. (1995). Social Psychology (First Edit). Be'sat. (In Persian)
- Lee, K., & Koss, J. (2007). College student's attitude on the causes of infidelity. *Journal Marriage and the Family*, 62(1), 1–8.
- Liu, C. (2000). A theory of marital sexual life. *Journal of Marriage and the Family*, 62(2), 363–374.
- Mahambrey, M. (2020). Self-reported Big Five personality traits of individuals who have experienced partner infidelity. *Personal Relationships*, 27(2), 274–302. <https://doi.org/10.1111/pere.12315>
- Martins, A., Pereira, M., Andrade, R., Dattilio, F. M., Narciso, I., & Canavarro, M. C. (2016). Infidelity in Dating Relationships: Gender-Specific Correlates of Face-to-Face and Online Extradysadic Involvement. *Archives of Sexual Behavior*, 45(1), 193–205. <https://doi.org/10.1007/s10508-015-0576-3>
- Matsueda, R. L., Kreager, D. A., & Huizinga, D. (2006). Deterring delinquents: A rational choice model of theft and violence. *American Sociological Review*, 71(1), 95–122.
- Mayeli, M., Allahyari, T., Taghi Karami, M., & Sohrabi, F. (2019). Extramarital Affairs of Women with an Emphasis on Interpersonal Factors. *Quarterly Journal of Social Work*, 9(4), 50–61. (In Persian) <https://doi.org/20.1001.1.1735451.1399.9.4.6.5>
- McAlister, A. R., Pachana, N., & Jackson, C. J. (2005). Predictors of young dating adults' inclination to engage in extradysadic sexual activities: A multi-perspective study. *British Journal of Psychology*, 96(3), 331–350. <https://doi.org/10.1348/000712605X47936>

- Michael, E. J., & Okechukwu, C. I. (2014). Handling Marital Infidelity: The Hosea Example. *International Journal of Innovative Research and Development*, 3(1), 424–431.
- Mohammad Mirzaei, M., Taj Bakhsh, G., Hosseini, M. R., & Mohammad Mirzaei, Z. (2018). *The underlying factors of marital infidelity in Borujerd city*. The Second Scientific Research Conference on New Approaches in Iranian Humanities, 1–8. (In Persian)
- Munsch, C. L. (2018). Correction to: Her Support, His Support: Money, Masculinity, and Marital Infidelity (American Sociological Review, (2015), 80, 3, (469-495). *American Sociological Review*, 83(4), 833–838. <https://doi.org/10.1177/0003122418780369>
- Panjehband, S. U., & Enayat, H. (2016). The Process of the Formation of Post-marital Relationship from the Perspective of Men. *Armaghane-Danesh*, 21(8), 830–845. (In Persian)
- Rastegar, K. (2013). *Red passions, the psychology of beauty, lust and betrayal* (First edit). Internet publication. (In Persian)
- Sayed Alitabar, H., Pouravari, M., Habibi Askarabad, M., & Mohammad Alipour, Z. (2015). The Comparison of Attitudes Toward Infidelity and Religious Orientation in Facebook Social Network users and non-users. *Journal of Family Research*, 11(3), 297–308. (In Persian)
- Scheeren, P., Martínez de Apellániz, I. de A., & Wagner, A. (2018). Marital infidelity: The experience of men and women. *Trends in Psychology*, 26(1), 355–385. <https://doi.org/10.9788/TP2018.1-14En>
- Sharafuddin, S. H., & Salehizadeh, A. (2015). The fields of extramarital relations in Iran: A case study of Tehran city. *Social Cultural Knowledge*, 7(3), 117–138. (In Persian)
- Shirdel, M. (2006). The Tendency Factors of Married Men and Women to Sexual Unlawful Relationship. *Social Welfare Quarterly*, 6(22), 133–148. (In Persian)
- Shirley Feldman, S., & Cauffman, E. (1999). Your cheatin' heart: Attitudes, behaviors, and correlates of sexual betrayal in late adolescents. *Journal of Research on Adolescence*, 9(3), 227–252.
- Shoemaker, D. J. (2009). *Theories of delinquency: An examination of explanations of delinquent behavior*. Oxford University Press.

- Siegel, L. J. (2008). *Criminology: Theories, patterns, and typologies* (Tenth Edit). Cengage Learning.
- TajBakhsh, G. (2021). Analyzing the underlying factors of extramarital relationships. *Journal of Women in Development and Politics*, 19(4), 595–614. (In Persian)
- Thapa, R., Yang, Y., & Chan, S. (2020). Young rural women's perceptions of sexual infidelity among men in Cambodia. *Culture, Health and Sexuality*, 22(4), 474–487. <https://doi.org/10.1080/13691058.2019.1608469>
- Thompson, A. P. (1984). Emotional and Sexual Components of Extramarital Relations. *Journal of Marriage and Family*, 46(1), 35–42.
- Toplu-Demirtaş, E., & Fincham, F. D. (2018). Dating Infidelity in Turkish Couples: The Role of Attitudes and Intentions. *Journal of Sex Research*, 55(2), 252–262. <https://doi.org/10.1080/00224499.2017.1365110>
- Van Hooff, J. (2017). An everyday affair: Deciphering the sociological significance of women's attitudes towards infidelity. *The Sociological Review*, 65(4), 850–864.
- Vito, G., & Maahs, J. R. (2015). *Criminology* (Fourth). Jones & Bartlett Learning.
- Vu, L., Tun, W., Karlyn, A., Adebajo, S., & Ahonsi, B. (2011). Attitudinal and Behavioral Factors Associated with Extramarital Sex Among Nigerian Men: Findings from a National Survey. *International Journal of Sexual Health*, 23(4), 258–268. <https://doi.org/10.1080/19317611.2011.617810>
- Walklate, S. (2007). *Understanding Criminology: Current Theoretical Debates* (H. R. Malek Mohammadi, Trans.). Mizan. (Original work published 1998).
- Wang, C.-C., & Hsiung, W. (2008). Attitudes towards Online Infidelity among Taiwanese College Students. *International Journal of Cyber Society and Education*, 1(1), 61–78.
- Weil, M. (1975). Extramarital Relationships : A Reappraisal. *Journal of Clinical Psychology*, 31(4), 723–725. [https://doi.org/10.1002/1097-4679\(197510\)31:4<723:AID-JCLP2270310437>3.0.CO;2-3](https://doi.org/10.1002/1097-4679(197510)31:4<723:AID-JCLP2270310437>3.0.CO;2-3)
- Weis, D. L., & Slosnerick, M. (1981). National Council on Family Relations Wiley Attitudes toward Sexual and Nonsexual Extramarital Involvements among a Sample of College Students. Source: *Journal of Marriage and Family*, 43(2), 349–358. <https://doi.org/10.2307/351386>

- Whitty, M. T. (2003). Pushing the Wrong Buttons: Men's and Women's Attitudes toward Online and Offline Infidelity. *Cyberpsychology and Behavior*, 6(6), 569–579. <https://doi.org/10.1089/109493103322725342>
- Williams, F. P., & McShane, M. L. D. (2015). *Criminological theories* (H. R. Malek Mohammadi, Trans.). Mizan. (Original work published 1999).
- Winfree, T. L. (2009). *Criminological theories* (S. R. Eftekhari, Trans.). Islamic Azad University.
- Wortley, R., & Mazerolle, L. (2013). *Environmental criminology and crime analysis* (A. Afrasiabi, Trans.). Sign Publications. (Original work published 2008).
- Yuan, S., & Weiser, D. A. (2019). Relationship dissolution following marital infidelity: comparing European Americans and Asian Americans. *Marriage and Family Review*, 55(7), 631–650. <https://doi.org/10.1080/01494929.2019.1589614>
- Zahed Zahedani, S., & Kaveh, M. (2018). Pathology of family changes, with emphasis on the role of cultural globalization on gender interactions and sexuality. *Journal Crime Prevention Approach*, 2, 147–174. (In Persian)
- Zainali, A., & Akbari, H. (2014). *Sociological analysis of the phenomenon of infidelity of married women*. The First National Conference of Modern Researches in the Field of Humanities and Social Studies of Iran, 1–15. (In Persian)
- Zamani Zarchi, M., Samadi Kashan, S., & Pourghanad, M. (2019). Marital Infidelity: Exploring Views, Factors and Consequences. *Rooyesh-e-Ravanshenasi*, 8(4), 165–176. (In Persian)
- Zhang, Y., Wang, X., & Pan, S. (2021). Prevalence and Patterns of Extramarital Sex among Chinese Men and Women: 2000-2015. *Journal of Sex Research*, 58(1), 41–50. <https://doi.org/10.1080/00224499.2020.1797617>
- Zomorodian, N., & Akbari, H. (2021). Formation process of couples' Extramarital relations. *Social Work Research Paper*, 8(28), 227–262. (In Persian) <https://doi.org/10.22054/rjsw.2022.60684.494>